

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

ГОЛОС УКРАЇНИ

Кадровий резерв

Освітній центр
Верховної Ради
вчить молодь
бути
відповідальними державниками

▶ СТОР. 2

Цифровізація Програма «Відновлення»: як зареєструватися та отримати допомогу

▶ СТОР. 4

Переселенець

Олешки
не
відпускають

▶ СТОР. 10

№ 193 (8210)

ВІВТОРОК, 26 ВЕРЕСНЯ 2023 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

США й Канада
запевнили:
оборонна підтримка
нашої держави
триватиме

Минулий тиждень виявився винятково насиченим міжнародними подіями. Президент Володимир Зеленський виступив перед Генеральною Асамблеєю ООН, Радою Безпеки Організації Об'єднаних Націй та провів низку важливих двосторонніх переговорів зі світовими лідерами. Потім у Вашингтоні він зустрівся з Президентом США Джо Байденом та конгресменами. Після цих перемовин глава держави вирушив до Канади, де, зокрема, мав зустріч з Прем'єр-міністром Джастином Трюдо і виступив на урочистому засіданні парламенту. Повертаючись, Володимир Зеленський зупинився в Любліні. Там він вручив державні нагороди громадянам Польщі: журналістці Б'янці Залевській та медику-волонтеру Даміану Дуді.

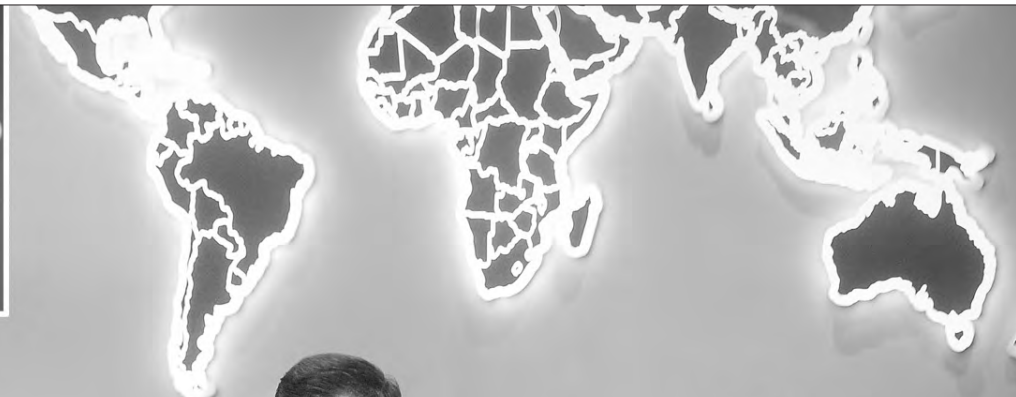
▶ СТОР. 7

росія використовує голод як зброю

Юристи-правозахисники у співпраці з Офісом генпрокурора України збирають докази воєнних злочинів для Міжнародного кримінального суду, щоб звинуватити росію в навмисному спричиненні голоду. Як повідомляє The Guardian, мета роботи полягає в тому, «щоб задокументувати випадки, коли російські загарбники використовували голод як зброю війни, надавши докази для того, щоб МКС розпочав перше судове переслідування такого роду, яке могло б висунути звинувачення російському президенту володиміру путіну».

За словами старшого юриста юридичної фірми Global Rights Compliance Юсуфа Хана, знищення продовольства відбувалося в три етапи: припинення постачання продовольства у міста, які потрапили в облогу; знищення росіянами запасів їжі та води, а також джерел енергії по всій Україні; спроби росії запобігти або обмежити експорт українського продовольства.

Олександр КОРНІЄНКО: Україна, Європа та весь світ хочуть справедливого й тривалого миру, а не бомби уповільненої дії замороженого конфлікту в Європі

Більше фото тут — www.golos.com.ua
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Перший заступник Голови Верховної Ради України, співголова Міжпарламентської ради Україна—НАТО (UNIC) Олександр Корнієнко взяв участь у засіданні цієї організації, що відбулось у Львові.

Підтримка парламентів має вирішальне значення на шляху до стратегічної мети України — вступу до Альянсу.

Насамперед Перший віцепікер висловив вдячність за допомогу, надану Україні в жорстокій війні, розпочатій росією. ▶ СТОР. 2

ПОДІЇ

Життя під обстрілами небезпечно для дітей

Уже третій місяць поспіль на Сумщині триває евакуація жителів п'ятикілометрової прикордонної зони, яку безперервно обстрілюють загарбники, до безпечніших місць. За цей час виїхали тисячі людей, серед яких майже 500 дітей. Але через безвідповідальну позицію дорослих понад 600 дітей і досі перебувають у населених пунктах, які зазнають обстрілів, а іноді й нападів ворожих ДРГ.

За словами голови ОВА Володимира Артюха, мешканцям прикордоння пропонували виїхати до Полтави, Вінниці, Києва і Тернополя, але якщо хто й погодився на евакуацію, то лише у межах Сумщини. Прикордонним ТГ дістається 90 відсотків мін і снарядів ворога, випущених по області. Найчастіше вони розриваються в Середино-Будській, Краснопільській, Білопільській і Великописарівській громадах. Тим часом у Середино-Буді залишається найбільше неевакуйованих дітей, передає наш власкор Володимир ЧЕРНОВ.

На даху школи з'явилася сонячна станція

Відтепер чернігівській школі № 3 не такі страшні відключення електроенергії, як раніше — на даху школи встановлено гібридну сонячну станцію із системами збереження енергії.

Завдячує школа благодійній організації Energy Act For Ukraine Foundation. Загальна вартість станції — понад 50 тисяч євро. Працювати зможе під час відключення світла щонайменше чотири години. Це важливо для школи, яка, до речі, постраждала внаслідок російського ракетного удару по центру Чернігова 19 серпня, коли було вибито багато вікон на пошкоджено деякі кабінети. Проте школа вже відновила очне навчання.

Як повідомив начальник управління освіти міської ради Василь Білогора, ведуться перемовини про встановлення автономних сонячних станцій ще у двох чернігівських школах, інформує наш власкор Василь ЧЕПУРНИЙ.

КОРОТКО

■ 14 медичних та освітніх закладів Дніпропетровщини отримали 16 потужних генераторів від асоціації «Медична та благодійна допомога Франція — Україна». Відповідний Меморандум про співпрацю з керівником асоціації Діанною Дольє підписав голова обласної ради Микола Лукашук, дізнався наш власкор Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.

■ На Полтавщині вже п'ять учасників бойових дій отримали загалом 1,3 млн грн на створення чи розвиток власного бізнесу. Йдеться про державні гранти для ветеранів і членів їхніх родин, повідомляє наш власкор Василь НЕЙЖМАК.

■ Під час війни в Україні діє заборона на підвищення ціни на газ для населення. У «Нафтогазі» розуміють та підтримують цю логіку: «Ціни на газ для населення на зиму 2023—2024 років не будуть змінюватися», — сказав голова НАК «Нафтогаз України» Олексій Чернишов під час телемарафону.

Олександр КОРНІЄНКО: Україна, Європа та весь світ хочуть справедливого й тривалого миру, а не бомби уповільненої дії замороженого конфлікту в Європі

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«Українці ніколи не забудуть вашу допомогу, військову, фінансову та політичну підтримку, яку ми отримали на двосторонньому рівні від ваших країн й Альянсу загалом», — наголосив Олександр Корнієнко, подякувавши також парламентам тих країн, які чітко заявили про підтримку євроатлантичних прагнень України. Він зауважив, що ця підтримка має вирішальне значення на шляху до стратегічної мети України — вступу до Альянсу.

«Ми всі знаємо приклад останньої Парламентської асамблеї НАТО в Люксембурзі, коли, на мою думку, остання резолюція була найсильнішою, найжорсткішою, із певним закликком до дій до Альянсу, ніж наступне рішення Вільнюського саміту», — зауважив Перший віцепікер, додавши, що це означає, що парламенти й суспільство НАТО можуть зробити більше.

Україна активно «демонтує» російську військову машину.

Під час свого виступу Перший заступник Голови Верховної Ради України поінформував присутніх колег про поточну ситуацію в Україні.

«Уже понад півтора року українські міста зазнають щоденних повітряних атак, артилерійських обстрілів, атак БПЛА та ракетних ударів, які продовжують руйнувати нашу інфраструктуру, спричиняючи знищення житлових будинків, навчальних закладів, лікарень і церков», — акцентував Олександр Корнієнко.

Він зазначив, що постійні ракетні обстріли з боку росії про-

Під час засідання.

довжують завдавати шкоди критично важливій інфраструктурі України, перешкоджаючи багатьом громадянам повернутися до своїх домівок.

«Попри це, Україна активно демонтує російську військову машину. Наше просування ускладнюється інтенсивним мінуванням та багатощаровою обороною росії», — наголосив Олександр Корнієнко, водночас висловивши вдячність партнерам за військову допомогу, яка вже врятувала тисячі життів.

Постійні загрози росії здійснити диверсію на ЗАЕС становлять небезпеку не лише для України, а й усього континенту.

Перший віцепікер зазначив, що інфраструктуру України, включно з Каховською ГЕС, було зруйновано. «Постійні погрози росії здійснити диверсію на Запорізькій атомній електростанції, що може спричинити ка-

тастрофу, подібну до Чорнобильської, становлять значну небезпеку не лише для України, а й для всього континенту», — зауважив він, наголосивши, що Україна продовжує вести безперервну боротьбу, зустрівшись із найбільшою та найбільш технологічно розвиненою війною із часів Другої світової війни: «Наші Збройні Сили щодня захищають країну й невтомно працюють над поверненням окупованих територій».

«Завдяки активним зусиллям ваших країн на підтримку України, вірю, що тривала наступальна операція врешті-решт приведе нас до Перемоги — і загроза російського тероризму більше не буде переслідувати цивільне населення України», — акцентував Олександр Корнієнко.

Війна перешкоджає здатності України задовольняти світовий

попит на зерно, олію та іншу сільськогосподарську сировину.

Окрім того, під час свого виступу Перший заступник Голови Верховної Ради України порушив тему розмінування території України. Він повідомив, що нині територія України — це найбільша територія, забруднена мінами й вибухонебезпечними предметами, що перевищує 170 тисяч квадратних кілометрів: «Це ставить під загрозу життя наших громадян і руйнує сільськогосподарський сектор, створюючи не лише локальну, а й глобальну проблему. Війна перешкоджає нашій здатності задовольняти світовий попит на зерно, олію та іншу сільськогосподарську сировину».

Затримка з постачанням зброї Україні лише надасть росії додатковий час для підготовки до нових наступальних дій.

«Україна очікує на подальше розширення військової допомоги від наших партнерів, включно з наданням ракет великої дальності, які є критично важливими для підризу логістики росії та зменшення її військового потенціалу», — зазначив Олександр Корнієнко, наголосивши, що затримка з постачанням такої зброї Україні лише надасть росії додатковий час для підготовки до нових наступальних дій і відтермінує відновлення миру в Європі.

Водночас Перший віцепікер акцентував, що єдиним ефективним планом відновлення територіальної цілісності України та забезпечення справедливого й довготривалого миру є Формула миру Президента України Володимира Зеленського — це

радіаційна, ядерна, продовольча й енергетична безпека, звільнення всіх військовополонених і депортованих осіб, імплементація Статуту ООН, відновлення територіальної цілісності України, виведення російських військ, припинення бойових дій, відновлення справедливості, протидія екоциду, запобігання ескалації й підтвердження закінчення війни.

Україна, Європа та весь світ хочуть справедливого й тривалого миру, а не бомби уповільненої дії замороженого конфлікту в Європі.

«Стала взаємодія між Україною та НАТО залишається важливою для забезпечення нашого майбутнього. Ми бачимо багато перспективних сфер співпраці, включно зі спільними проектами в галузі оборони та безпеки, обміном досвідом та навчанням», — зауважив Олександр Корнієнко, наголосивши, що Україна, Європа та весь світ хочуть справедливого й тривалого миру, а не бомби уповільненої дії замороженого конфлікту в Європі.

«Наш парламентський альянс має величезне значення для безпеки та стабільності не лише в Україні, а й у всьому світі. Лише працюючи разом, ми можемо зупинити агресора, відновити справедливість і забезпечити мирне майбутнє для всіх», — зазначив насамкінець Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Корнієнко.

Прес-служба Апарату
Верховної Ради України.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.
Більше фото тут —
www.golos.com.ua

ООН не здатна гарантувати безпеку і потребує реформування

ООН у нинішньому вигляді втрачає свій авторитет і не здатна забезпечити виконання основної місії — гарантувати сталий міжнародний мир та безпеку. Тому організація потребує реформування. Про це написала на своїй сторінці у Фейсбуці Заступниця Голови Верховної Ради України Олена Кондратюк.

За її словами, вже на рівні виступів світових лідерів у Генасамблеї ООН

обговорюють різні варіанти змін у діяльності цієї структури.

«Особисто я переконана, що росію треба позбавити права вето та взагалі вигнати з Радбезу ООН, як державу-агресора і порушника Статуту ООН. Крім того, росія безпідставно отримала місце у складі Радбезу в обхід процедур. Уже очевидно, що необхідно також розширити число країн, які є постій-

ними членами Ради Безпеки, щоб її склад відповідав сучасним реаліям. Цілком логічною є пропозиція надати Генасамблеї ООН право долати вето Радбезу за наявності кваліфікованої більшості. За аналогією — це так само, як у Верховній Раді долається вето Президента, якщо за це голосує 2/3 депутатів.

І ще одне важливе спостереження із 78-ї сесії Генасамблеї ООН, виступів

на засіданні Радбезу та зустрічей Президента Володимира Зеленського на полях асамблеї — про Україну не забули. Ніякої втоми немає. Лідери цивілізованого світу підтвердили, що підтримуватимуть Україну і далі, скільки це необхідно та не штовхатимуть нас на якісь територіальні поступки заради миру», — зазначила Олена Кондратюк.

Скріншот відео з фейсбук-сторінки Олени Кондратюк.

Освітній центр Верховної Ради вчить молодь бути відповідальними державниками

Освітній центр Верховної Ради України продовжує проводити виїзні просвітницькі заходи, аби молодь України знайомилася з діяльністю парламенту і мала уявлення про внутрішні політичні процеси.

Нещодавно студенти Білоцерківського національного аграрного університету та студенти-політологи і юристи Житомирського державного університету імені Івана Франка послушали лекції про роботу народних депутатів, міжпарламентські зв'язки з іншими країнами, парламентські та законодавчі процеси. А також моделювали роботу

Верховної Ради під час пленарного засідання та бюджетного процесу.

Також учасники мали змогу спробувати себе в імітаційній грі, що передбачала моделювання роботи засідання парламенту!

Керівниця Освітнього центру Верховної Ради України Олена Костинюк:

«Для Освітнього центру було честю зустрітися і працювати із молоддю Білої Церкви та Житомира. Кожен студент був максимальною зарядженим та натхненим, а кількість нових ідей та свіжість погляду при моделюванні ними засідань комітетів Верховної Ради України насправді вразили нас.

Українські студенти — наше майбутнє, і на кожному виїзному заході ми викладаємось на максимум, адже усвідомлюємо, що цілком можливо, в одній залі з нами — майбутній Спікер парламенту, Прем'єр-міністр чи навіть Президент.

І вже зараз наша молодь творить майбуття України, і саме для них наші мужні та славетні Сили Оборони щодня виборюють таку жадану та омріяну Перемогу — бо ж саме це покоління надалі розвиватиме нову, крутезну і по-справжньому європейську Україну.

А ми зробимо усе, аби допомогти і надихнути цей розвиток!»

Головний спеціаліст отримуватиме однаково й у столиці, й у райцентрі

Зарплати держслужбовцям нараховуватимуть за єдиною системою

Зарплати чиновникам будуть нараховувати по-новому. Однак реформа оплати праці державних службовців запрацює не раніше 2025 року. Хоча у проекті Державного бюджету на наступний рік, який уряд представив у Верховній Раді 20 вересня, прописана вже оновлена система нараховувань. Щоб ці зміни запрацювали, парламент має ухвалити у другому читанні законопроект № 8222, який прописує єдині підходи щодо зарплат держслужбовців на основі класифікації посад.

У Верховній Раді створили робочу групу, яка готує документ до другого читання. Проте, що має змінити ця реформа, ми говорили із заступником голови робочої групи, народним депутатом від партії «Слуга народу» Віталієм Безгіном (на знімку).

— Законопроект № 8222 посилює частку окладу в зарплаті держслужбовця і зменшує роль премій та надбавок. Чому це важливо?

— Це питання ширше. У нас великі проблеми з державною службою. В суспільстві заведено вважати, що всі держслужбовці погані. Тому що люди роблять висновки на основі поодиноких кейсів, не розуміючи, що йдеться про майже 200 тисяч працівників. А якщо брати всі шаблони влади — про 800 тисяч осіб.

ЦИТАТА

«Заробітна плата державних службовців стане прозорою, прогнозованою і зрозумілою. Реформа насамперед спрямована на забезпечення справедливості та зняття ризиків зловживань».

Наталія АЛЮШИНА,
голова Національного агентства України
з питань державної служби.

Наша державна служба за рівнем зарплат не конкурентна ні з приватним сектором всередині країни, ні з приватним сектором сусідніх держав, а це після повномасштабного вторгнення й масової міграції стало ще однією гострою проблемою. І не конкурентна з органами місцевого самоврядування: на рівні районного центру працівник державної вертикалі отримує в середньому вдвічі нижчу зарплату, ніж працівник у громаді.

Новий підхід до зарплатного забезпечення, запропонований законопроектом № 8222, покликаний розв'язати це питання й систематизувати відносини між самими міністерствами. Зараз одні мають кращі можливості й удвічі-втричі вищу зарплату. Це означає, що в інших міністерствах — культури чи соціальної політики — вимиваються кадри.

ЦИФРА

163 553

українці працюють на державній службі. З них 122 410 жінок та 41 143 чоловіки. Понад 36 тисяч посад — вакантні. Майже 4 тисячі державних службовців захищають країну.

Дані Нацгентства з питань державної служби на 30 червня 2023 року.

Законопроект пропонує впровадити грейдову систему й на її основі всі однакові посади вирівняти у зарплаті. Це точкове рішення. Але воно може розв'язати проблему.

— Тож йдеться про те, щоб прибрати нерівність у зарплаті. Хто після впровадження цих змін отримуватиме менше грошей?

— Для більшості державних службовців ця система буде у плюс. Крім тих, чие основне джерело заробітку — бонуси та супернадбавки.

Несправедливо обділені органи отримають компенсацію

Працівники деяких органів державної влади, які мали великі бонуси до зарплат, після реформи втраять їх. А несправедливо обділені структури — отримають компенсацію.

Про це сказав міністр Кабінету Міністрів Олег Немчинов в ефірі телемарафону «Єдині новини», коментуючи урядовий законопроект № 8222:

«Зараз структура оплати праці складається з мізерного посадового окладу й різноманітних надбавок та премій. Фактично преміальні перетворилися на частину зарплати. Особливо це стосується найнижчих посад — категорії В.

У місцевих держадміністраціях, апаратах судів, органах виконавчої влади зарплати іноді на межі мінімальної. Їх надбавками дотягують до 6700 гривень. Це не відповідає значущості державної служби. І породжує утримання десятків тисяч вакантних посад, щоб мати фонд оплати праці, який можна використати на премії. Так у підрозділі працюють 2—3 людини, а за штатом — 4—5.

Ми хочемо перевернути цю піраміду. Щоб 70 відсотків становив посадовий оклад. А премія буде мінімальна — її платитимуть за виконання конкретних завдань.

Нині є велика диспропорція між однаковими за статусом органами. Наприклад, в антикорупційних органах, роботу яких регулюють окремі закони, не тільки оперативні співробітники — детективи чи аналітики, а також юристи, фінансисти та бухгалтери мають у кілька разів, а інколи на порядок вищу зарплату, ніж їхні колеги на аналогічних посадах у міністерствах або центральних органах виконавчої влади.

Закон передбачає, що рівень оплати в одній сім'ї посад буде однаковий — що в антикорупційному органі, що в місцевій адміністрації. Тож органи, де були великі накрутки, втраять їх. А несправедливо обділені отримають компенсацію», — сказав Олег Немчинов.

Від чого залежатиме зарплата чиновника

Згідно із проектом закону № 8222, заробітна плата держслужбовця враховуватиме:

- **кваліфікацію та досвід;**
- **важливість і складність роботи;**
- **ступінь відповідальності;**
- **результативність, ефективність та якість виконання посадових обов'язків;**
- **визначення розмірів посадових окладів з урахуванням Каталогу типових посад та порівняння їх рівня оплати з приватним сектором України.**

З одного боку, нам потрібен так званий *deep state* (держава в державі. — Ред.), де люди працюють на одному місці 20—30 років. З другого боку, тривале перебування на посаді не завжди дорівнює ефективності. І напевно несправедливо, що людина, яка 30 років просиділа в кабінеті — вона могла бути ефективною, а могла й не бути, — зі старту має кращі умови, ніж молода прогресивна, яка вирішила присвятити себе державній службі.

— Зарплата враховуватиме важливість роботи та результативність працівника, йдеться в законопроекті. За якими критеріями це оцінюватимуть?

— Нам давно треба переходити на підхід, що всі службовці мають працювати за KPI (від англійського терміна Key Performance Indicators, ключові показники ефективності. — Ред.). Їх встановлює безпосереднє керівництво. Якщо людина не досягає цих показників, то про яку ефективність самої служби можна говорити.

— У законопроекті йдеться про те, що зарплати держслужбовців порівнюватимуть із зарплатами в приватному секторі. Як це працюватиме?

Що передбачає законопроект № 8222

Законопроект пропонує виділити дві частини зарплати — основну та додаткову. Основна частина — не менш як 70 відсотків зарплати. Сюди входять: посадовий оклад, надбавка за вислугу років, надбавка за ранг, допомога до щорічної відпустки. Оклад визначатиметься на основі класифікації посад державної служби.

Надбавка за вислугу років становитиме 2 відсотки за кожен рік, але не більш як 30 відсотків від посадового окладу. Нині максимальна надбавка за вислугу років становить 50 відсотків окладу.

Додаткова частина — не більш як 30 відсотків зарплати. Залежить від особистого внеску в результат роботи органу. Сюди входять премії, компенсації за додаткове навантаження.

Премія за результатами щорічного оцінювання не може перевищувати розміру посадового окладу. Місячна премія держслужбовця — не більш як 30 відсотків окладу, а квартална — 90 відсотків.

— Національна агенція з питань державної служби розробила аналітику. Ми розуміємо, що не виходимо один до одного із зарплатами у приватному секторі. Особливо щодо керівних посад. Але це предмет для

ЦИТАТА

«Зміни оплати праці на державній службі — одне з найскладніших у реформі державного управління. Проте поки цього не відбудеться, досягти серйозних успіхів у просуванні України на шляху до членства в Європейському Союзі буде складно».

Олександр КОРНІЄНКО,
Перший Віцеспікер парламенту.

поступового зменшення різниці з умовних 40 відсотків до більш прийнятних і лояльних умов праці державного службовця.

— Робоча група розглядатиме правки до законопроекту № 8222. Навколо яких питань передбачає найбільше дискусій?

— Найбільш дискусійними, на мій погляд, будуть питання, які стосуються уряду: єдиної системи між міністерствами. Тому що там є істотні перекося в оплаті праці. І ми розуміємо, якщо Міністерство фінансів має набагато краще зарплатне забезпечення, то воно не захоче, щоб його зрівнювали з міністерствами, які зараз у гірших умовах. Але з точки зору державної справедливості треба виробити єдиний підхід.

ДОВІДКОВО

Верховна Рада 28 липня 2023 року прийняла за основу урядовий законопроект № 8222 про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо впровадження єдиних підходів в оплаті праці державних службовців на основі класифікації посад.

Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування створив робочу групу з доопрацювання та підготовки законопроекту до другого читання. Її керівником став голова підкомітету з питань державної служби Дмитро Чорний, а заступником — голова підкомітету з питань адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування Віталій Безгін.

— У проекті бюджету передбачено, що реформа буде впроваджена з 1 січня 2024 року.

— Ні. Те, що подав уряд у бюджеті на 2024 рік, — це не впровадження реформи, а спроба запустити пілотний проект і подивитися, як це запрацює.

Законопроект № 8222, за нашим прогнозом, не буде ухвалений до кінця року. А він

мав би бути раніше за бюджет. Тож думаю, що система має перезавантажитися 2025 року, якщо все буде успішно на фронті.

— Цей закон — частина реформи державної служби. Який може бути наступний крок?

— Я не вважаю, що в нас відбулася реформа державних служб. Були спроби точкових змін, більшість із яких, на мій погляд, не стали успішними.

Нам треба системно переоцінити й зрозуміти, якими хочемо бачити державні служби. Наведу приклад. У кожному міністерстві багато років тому була впроваджена посада державного секретаря. Ця посада мала бути носієм інституційної пам'яті, знань і політики на той період, коли змінюється політична влада. А що відбувається насправді. За кожної ротації керівного складу міністерства змінюється й держсекретар. Тобто зміна, яка мала принести сталість, нічого не дала. І таких прикладів багато.

Тому треба системно підійти до реформи. Напевно, проблема полягає ще й у тому, що в нас немає єдиного органу, який відповідав би за вироблення політики у сфері державного управління.

Ірина БУЛАНЕНКО.
Фото зі сторінки Віталія Безгіна у Фейсбуці.

Прем'єр анонсував оновлення пенсійної системи

26 вересня відбудеться чергове засідання Керівного комітету Багатосторонньої коордиційної платформи донорів для України. «Це платформа для фінансової стійкості та відбудови України. До керівного комітету платформи входять наші союзники із країн G7 та Європейського Союзу, а його співголовою від України є віце-прем'єр-міністр з відновлення Олександр Кубраков», — повідомив під час засідання уряду прем'єр-міністр Денис Шмигаль.

За словами глави уряду, ключовими питаннями порядку денного засідання стануть допомога з фінансуванням дефіциту бюджету та потреби швидкого відновлення у 2024 році.

«Перше — це допомога з фінансуванням дефіциту бюджету. Потрібно дати партнерам розуміння про нинішню фінансову ситуацію, про бюджет на 2024 рік, про видатки уряду. Очікуємо від партнерів у 2024 році підтримку на рівні не менше, ніж у 2023 році. Це майже 42 мільярди доларів», — зазначив він.

У частині відновлення у 2024 році уряд як і нинішнього року планує працювати за п'ятьма напрямками: енергетика, гуманітарне розмінювання, відновлення житла, критичної та соціальної інфраструктури, допомога приватному сектору. «Потреби швидкого відновлення України залишаються на рівні до 15 мільярдів доларів. Цього року було профінансовано лише частину потреб, а решта витрат переходить на 2024 рік», — сказав Д. Шмигаль.

Ураховуючи величезну замінюваність нашої території, уряд планує запустити ринок послуг із гуманітарного розмінювання через Prozorro, а також розробити механізм компенсації аграріям та стратегічним підприємствам витрат за розмінювання. У проекті Держбюджету на 2024 рік на гуманітарне розмінювання передбачено 2 мільярди гривень. Проте Д. Шмигаль розраховує, що за результатами Міжнародної донорської конференції з гуманітарного розмінювання України, яка в середині жовтня відбудеться в Хорватії, буде залучено додаткові фінансові ресурси.

Серед планів уряду — оновлення пенсійної системи. «Основна мета — забезпечити, щоб кожен український пенсіонер мав солідарну пенсію не нижче 30 відсотків його середньої заробітної плати протягом життя. Разом із накопичувальною складовою, яку плануємо запустити у 2025 році, це буде не менш як 50 відсотків від середньої зарплати протягом життя», — зазначив Д. Шмигаль.

Повідомивши, що з 1 березня 2024 року вже вдруге під час великої війни буде проведено індексацію пенсій, прем'єр зауважив, що з наступного року цю індексацію, як і всю солідарну систему, планується зробити більш справедливою, зрозумілою та прозорою. «У нарахованні пенсій буде запроваджена бальна система. Вона вирівняє диспропорції між пенсіонерами, які давно вийшли на пенсію, і тими, хто зробив це нещодавно. Відповідно, виплати пенсіонерам, які виходили на пенсію раніше, підтягнуться до сучасного рівня», — сказав глава уряду, пояснивши, що внески громадян до Пенсійного фонду буде перефінансовано у бали відповідно до співвідношення між зарплатою людини та середньою зарплатою по Україні на той момент.

«Якщо ви платили внески із зарплати, яка є середньою по країні, — отримуєте 10 балів. Вище середньої по країні — отримуєте, наприклад, 12 або більше балів, менше середньої — 8 балів. Потім ці бали щороку будуть так само перефінансовуватися назад у пенсію відповідно до актуальної середньої заробітної плати. Так зробимо солідарну пенсійну систему захищеною від інфляції та девальвації», — зазначив Д. Шмигаль.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Програма «єВідновлення»: як зареєструватися та отримати допомогу

За програмою «єВідновлення» в Харківській області подано 4 600 заяв на суму в понад 376 млн грн.

Однак досі окремі користувачі стикаються з труднощами під час подання заяви в «Дії».

Найпоширеніші запитання та відповіді щодо реєстрації в програмі «єВідновлення» через «Дію», а також деякі запитання стосовно роботи застосунку та порталу «Дія» за результатами зустрічі з віцепрем'єр-міністром з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій України — міністром цифрової трансформації України Михайлом Федоровим та його командою під час засідання з депутатами рад різних рівнів та голів ТГ Харківщини узагалюючи народний депутат України Павло Сушко (на знімку).

1. Чи буде змога у ЦНАПів фіксувати заяви, щоб подавати їх не тільки через «Дію»?

Міністерство цифрової трансформації України постійно працює, щоб запустити таку послугу й для ЦНАПів. Попередньо ЦНАПІ мають приймати заяви з жовтня 2023 року.

2. У заявах про виплату громадяни помилково фіксують наявність пільг. Виправити заяву неможливо. Які способи вирішення цього питання?

Згідно з чинною постановою, жодних обмежень щодо наявності пільг немає. Комісія перевіряє їх наявність, і якщо пільги відсутні, вона може прибрати в реєстрі таку заяву. Ця заява потрапить у загальну чергу на виплату.

3. У реєстрі пошкодженого та знищеного майна при спільній сумісній власності система некоректно відображає перелік власників. Що робити?

Потрібно звернутися до технічної підтримки в застосунку.

4. Підприємці організації, які зареєстровані в «Дії» як надавачі послуг з відновлення житла, встановлюють розцінки, які вищі від зазначених у чеклісті. Що робити з ними?

У чеклісті зазначена середня вартість послуг чи товарів. Держава не може регулювати кожного підприємця, тому правильна стратегія — залучати до програми якнайбільшу кількість підприємців. Завдяки конкуренції ціни стануть ринковими і монополісти позбавляться можливості диктувати свої умови. Ба більше, щоб працювати за програмою «єВідновлення», достатньо відкрити ФОП, отримати рахунок і працювати на користь громади. Зареєструватися учасником програми як магазин чи компанія можна на порталі «Дія». Тобто більше підприємців — більша ймовірність, що ціни відповідатимуть реальним.

5. Якщо члени комісії з питань компенсації за знищене майно вже виконують роль реєстратора в Реєстрі пошкодженого та знищеного майна, чи потрібно буде отримувати новий доступ для роботи в Реєстрі пошкодженого та знищеного майна?

Так, потрібно буде отримати новий доступ для цієї комісії.

6. Питання зміни назв вулиць. «Дія» підтягує стару назву вулиць, де розміщені пошкоджені будинки. А за документами бу-

динки зареєстровані за новими адресами. Чи можна виправити помилку?

Справді, до цього року в Україні був відсутній базовий єдиний реєстр адрес. Однак зараз його вже розробляють. Найближчим часом «Дія» під'єднуватиметься до нього і реєстрація та відпрацювання таких заявок також буде. Пілотне відпрацювання реєстру зараз триває в 100 громадах, проблема на етапі розв'язання.

7. У застосунку «Дія» у заявників не відображається ухвалене комісією рішення. Чи буде передбачено в застосунку або в особистому кабінеті можливість бачити сканований документ з текстом ухваленого рішення?

Розробники «Дії» зараз вносять відповідні зміни, щоб рішення було оприлюднене. У застосунку надходитиме сповіщення з відповідним рішенням. Статус відображатиметься, шойно інформація з'являтиметься в системі.

8. Чи планується запровадження послуг у застосунку «Дія» щодо оформлення допомоги малозабезпеченим сім'ям, багатодітним сім'ям, ДБСТ, допомоги на дітей одиноких матерям?

Із 4 вересня на порталі «Дія» стали доступними 4 допомоги для сімей із дітьми, зокрема:

допомога особі, що доглядає за хворою дитиною, — для батьків, усиновлювачів, прийомних батьків, батьків-вихователів, опікуна, піклувальника, який доглядає за дитиною;

допомога особі з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю — соціальна допомога особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, яка призначається на весь час інвалідності;

допомога при усиновленні дитини — для батьків, які всиновили дітей-сиріт або дітей, позбавлених батьківського піклування;

допомога на дитину одинокій матері або батьку — для одиноких усиновлювачів чи одиноких матерів або батьків, які перебувають у шлюбі.

Щоб отримати допомогу, потрібно заповнити заяву на порталі «Дія». Після цього заява надійде до органу соцзахисту населення. Повідомлення про результат розгляду отримує в особистий кабінет на порталі «Дія» або на вашу електронну пошту.

9. Чи планується запровадження послуги в «Дії» щодо видачі довідки про зареєстрованих у житловому приміщенні/будинку осіб?

Зараз у застосунку та на порталі «Дія» вже можна замовити витяг про місце проживання для дорослих і дитини. Головна місія «Дії» — зменшити кількість поїздок, паперів. Зараз нагальнішою була послуга витягу про місце проживання. Цією послу-

гою українці скористалися понад 3,6 млн разів. Цього витягу достатньо для більшості адміністративних послуг.

10. Чи можливо передбачити в «Дії» надання послуг щодо подання заяви про зарахування дітей до школи, дошкільного навчального закладу?

У планах Мінцифри — оцифрувати 100% публічних послуг, які будуть доступні для громадян і бізнесу. Наразі такої послуги не передбачено в «Дії». Проте є багато інших послуг для батьків з дітьми. Зокрема, у застосунку «Дія» є свідоцтво про народження дитини, можна оформити довідку ВПО для дитини, витяг про місце проживання. На порталі «Дія» — комплексна послуга «єМалятко», що об'єднала одразу 9 сервісів, які необхідно оформити при народженні дитини.

11. Чи можливо запровадити в «Дії» реєстрацію транспортної засоби (ТЗ) за умови технічного обстеження ТЗ?

Реєстрації поки що немає, проте для водіїв застосунку надає багато інших послуг. Зокрема, у «Дії» відображається електронне посвідчення водія, техпаспорт зі страховим полісом. Також можна призначити належного користувача авто чи, навпаки, скасувати належного користувача в кілька кліків, сплатити штрафи ПДР, подати заяву про заміну водійського посвідчення.

12. Оформлення витягу про несудимість займає тривалий час. Які способи вирішення зазначеного питання?

Зараз це проривна послуга, тому що вже більш

ніж 270 тисяч витягів користувачі отримали протягом декількох хвилин. Раніше, щоб отримати такий документ, потрібно було очікувати 30 днів. Зараз ця послуга автоматична. Проте залишається відсоток користувачів, у яких відсутні дані в реєстрі, — це менше ніж 10%, вони змушені отримувати витяги протягом 30 днів. Працюємо над цим також.

13. Яких заходів вживають для поліпшення доступності та інклюзивності «Дії» для людей з інвалідністю та інших вразливих груп населення?

Команда «Дії» працює над тим, щоб державні послуги були доступнішими для українців, без зайвих поїздок і черг — онлайн за допомогою «Дії». Тому вже зараз у застосунку «Дія» доступні 27 сервісів, на порталі «Дія» — понад 90 онлайн-послуг. Кількість державних послуг, які можна отримати за допомогою «Дії», тільки збільшуватиметься.

Інклюзивність — це також про безперервний доступ до Інтернету. У Мінцифри працює окрема команда, яка покращує інтернет-покриття, а отже, збільшує доступність застосунку й порталу.

У межах ініціативи Олени Зеленської запущено на порталі «Дія» розділ «Дія.Безбар'єрність», де можна знайти статті та інструкції, які допомагають розібратися в державних послугах. А освітні серіали на «Дія.Освіта» дають змогу українцям опанувати нові професії безоплатно онлайн.

Павло СУШКО, народний депутат України.

Діти Перемоги

Цього разу святкову програму змогли відвідати діти героїв-захисників із Луїгинської та Горицької громад на Житомирщині.

«Діти Перемоги» — це проект, ініційований народним депутатом від фракції «Слуга народу» Арсенієм Пушкаренком. Він реалізується спільно з Житомирським академічним театром ляльок. «Дякую колегам за підтримку цієї соціальної ініціативи. Такі заходи дають

можливість родинам наших захисників відволіктися від щоденних новин, пов'язаних із війною, — зауважив парламентарій на своїй сторінці у Фейсбукці. — Адже кожен із них щохвилини хвилюється за своїх близьких та рідних, які на передовій зі зброєю в руках захищають нашу країну та свободу».

За словами Арсенія Пушкаренка, проект став логічним продовженням заходів, які спільно з командою він організував під час різдвяно-новорічного періоду. Тоді й переконався, що такі зустрічі додають позитиву і дітям захис-

ників, і їхнім рідним, які щасливі бачити усмішки малечі в цей складний час.

«Приємно бачити щасливі обличчя дітей та усмішки дорослих, — йдеться в повідомленні. — Оскільки через повномасштабну війну позитивних подій мало, такі моменти є особливо цінними. Радий, що наша ініціатива набирає обертів та охоплює дедалі більше громад».

Народний депутат повідомив про намір реалізувати проект «Діти Перемоги» у кожній громаді Житомирської області.

Вл. інф.

Громада чекає заборони проросійської церкви

Від Верховної Ради України чекають заборони діяльності релігійних організацій, які мають зв'язок із російською церквою.

З такою заявою до парламенту звернулися депутати Дніпровської

міської ради під час чергової сесії. Вони впевнені, що від початку вторгнення у 2014 році російська влада, крім зброї, застосовує й засоби пропаганди.

«Зокрема через діяльність релігійних

організацій, які в РФ підтримують війну проти України, поширюють наративи ворога, виправдовують російську агресію, сіють розбрат», — йдеться у документі.

Депутати очікують від Верховної Ради розгляду законопроектів № 8221 «Про забезпечення зміцнення національної безпеки у сфері свободи совісті та діяльності релігійних організацій» та № 8371 «Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності в Україні релігійних організацій».

«Звертаємося до Верховної Ради з проханням законодавчо врегулювати заборону діяльності на території України релігійних організацій Української православної церкви, яка має церковно-канонічний зв'язок із російською православною церквою, є її структурним підрозділом та перебуває у відносинах підпорядкування», — йдеться у зверненні.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.

Дніпропетровська область.

Фото Дніпровської міської ради.

Співчуття з приводу передчасної смерті народного депутата Андрія Іванчука

На п'ятдесят першому році життя 25 вересня передчасно перестало битися серце народного депутата України сьомого, восьмого та дев'ятого скликань, члена депутатської групи «Довіра»

Андрія Володимировича Іванчука.

Народився Андрій Володимирович 16 червня 1973 року в Івано-Франківську. У 2012 році був обраний до Парламенту за списком партії «Батьківщина». На позачергових виборах 2014 року балотувався до Верховної Ради України від партії «Народний фронт». До Парламенту дев'ятого скликання обирався як самовисуванець у 88-му виборчому окрузі (м. Івано-Франківськ). Протягом усього скликання входив до складу депутатської групи «Довіра», очолював підкомітет з питань банківської діяльності, монетарної стабільності, взаємодії з Національним банком України та захисту прав споживачів фінансових послуг Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики. Керівництво Верховної Ради України, народні депутати України, керівництво та працівники Апарату Верховної Ради України висловлюють щирі співчуття рідним і близьким Андрія Іванчука. Вічна пам'ять і шана.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.

БАЛАНС ТИЖНЯ
Економіка зростає, тарифи на електроенергію не підвищуватимуть...

Енергетичні комітети Верховної Ради України та Європарламенту обговорили співпрацю з підтримки й розвитку української енергетики

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Відбулося спільне засідання Комітету з питань енергетики та ЖКП Верховної Ради України та Комітету з питань промисловості, досліджень та енергетики Європейського Парламенту.

Учасники обговорили питання співпраці комітетів стосовно євроінтеграції української енергетики, безпеки енергопостачання та інтеграцію енергетичних ринків.

«Вважаю, що наша співпраця має базуватися на підвищенні енергетичної безпеки, конкурентоспроможності та стабільності, що є необхідним для сприяння економічному зростанню й досягненню прогресу на шляху інтеграції України до європейського енергетичного ринку», — зазначив на початку зустрічі голова Комітету з питань енергетики та ЖКП Верховної Ради України Андрій Герус (на знімку).

членам ЄС», — запевнив українських колег Крістіан Сілвіу-Бушой. Особливу увагу співрозмовники приділили питанням, пов'язаним із прийдешнім осінньо-зимовим опалювальним сезоном. Українська сторона озвучила прогнози й можливі проблеми через очікувані атаки рф по критичній інфраструктурі.

Зокрема, голова Комітету з питань енергетики та ЖКП Андрій Герус акцентував, що необхідно збільшити технічний ліміт комерційного імпорту електроенергії, надання генераторів та обладнання для електростанцій, встановлення сонячних панелей, щоб об'єкти споживання були поруч з об'єктами генерації.

Першим заступником голови Комітету Олексій Кучеренко закликав європейських колег підтримати взаємну гарантію походження електроенергії між ЄС та Україною.

Голова підкомітету адаптації законодавства України

до положень права Європейського Союзу Інна Совейн зазначила, що ЄС може допомогти нашій державі посиленням санкцій проти країни-агресора.

«Основа проблема — це постачання газу LPG з росії до ЄС. Цьогоріч воно зросло на 40 відсотків, а це 12,5 мільярда євро. Це треба вирішувати. Продовжувати фінансувати розробку несприятливо. Тому закликаю вас підтримати повне ембарго на російський газ!» — підкреслила парламентарка.

Підтримуючи свою колегу, член комітету Андрій

Жупанин зауважив, що український оператор уже пройшов сертифікацію й готовий до співпраці з міжнародними партнерами. За його словами, Україна потребує зняття обмежень щодо експорту природного газу трубопроводами і готова запропонувати свої найбільші в Європі газосховища для вигідної співпраці.

Також учасники зустрічі акцентували на важливості розвитку зеленої енергетики. Голова українського Енергетичного комітету у відповідь на запитання європарламентаріїв повідо-

мив, що бачить перспективу майбутнього енергетичного міксу в поєднанні сонячної та вітрової енергетики з використанням природного газу, біомаси і потужностей атомних і гідроелектростанцій.

Усі представники Комітету Європарламенту висловили свою підтримку України та готовність допомагати, аби захистити енергетику не тільки нашої країни, але й усієї Європи.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У центрі уваги — населення та екологія

На виконання пункту 2 Постанови Верховної Ради України від 14 липня 2023 р. № 3259-ІХ Комітет з питань екологічної політики та природокористування з урахуванням пропозицій і зауважень суб'єктів права законодавчої ініціативи підготував для розгляду в другому читанні законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення повноважень суб'єктів забезпечення цивільного захисту, удосконалення законодавства з питань захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій, організації та проведення евакуації населення, забезпечення охорони життя та здоров'я громадян» (реєстр. № 9274).

Цим законопроектом передбачається унормування повноважень органів державної влади у сфері цивільного захисту; визначення завдань єдиної державної системи цивільного захисту в особливий та відбудовний періоди; забезпечення відстроки від призову на військову службу під час мобілізації працівників органів та підрозділів ДСНС; удосконалення заходів щодо створення фонду захисних споруд цивільного захисту та укріплення у ньому населення, організації та проведення евакуації,

заходів хімічного та радіаційного захисту, підготовки органів управління та сил цивільного захисту, навчання населення, забезпечення пожежної та техногенної безпеки тощо; забезпечення ефективної роботи суб'єктів забезпечення цивільного захисту щодо організації та здійснення заходів в особливий період. Запропоновані зміни передбачають створення законодавчих передумов для забезпечення на державному рівні оперативного планування у сфері реагування на надзвичайні си-

туації військового характеру, а також підготовки в Україні плану реагування на застосування зброї масового знищення.

До законопроекту надійшло 220 поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи, з яких запропоновано врахувати — 93, врахувати редакційно — 3, врахувати частково — 22 та відхилити — 102.

За результатами опрацювання Комітет з питань екологічної політики та природокористування рекомендує Верховній Раді України законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення повноважень суб'єктів захисту, удосконалення законодавства з питань захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій, організації та проведення евакуації населення, забезпечення охорони життя та здоров'я грома-

дян» (реєстр. № 9274) прийняти в другому читанні та в цілому як закон.

Також на своєму засіданні Комітет з питань екологічної політики та природокористування розглянув законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері промислової безпеки, охорони праці, гігієни праці, поведінки з вибуховими матеріалами, здійснення державного гірничого нагляду, здійснення державного нагляду та контролю за додержанням вимог законодавства про працю та зайнятість населення» (реєстр. № 9219). У ньому визначено розмежування повноважень у сфері захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій (контролю) на ринку природного газу. Це, вважають законодавці, дасть змогу здійснити перерозподіл та оптимізацію функцій між відповідними центральними органами виконавчої влади, а також завдань між ними.

Комітет вважає, що врахування зазначених зауважень можливе під час підготовки законопроекту до другого читання. Нині ж Комітет з питань екологічної політики та природокористування рекомендує Верховній Раді України цей законопроект (реєстр. № 9219) за результатами розгляду у першому читанні прийняти за основу.

Зокрема, шляхом внесення змін до низки законодавчих актів передбачається передача деяких повноважень від центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці до інших центральних органів, зокрема, до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного гірничого нагляду, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію

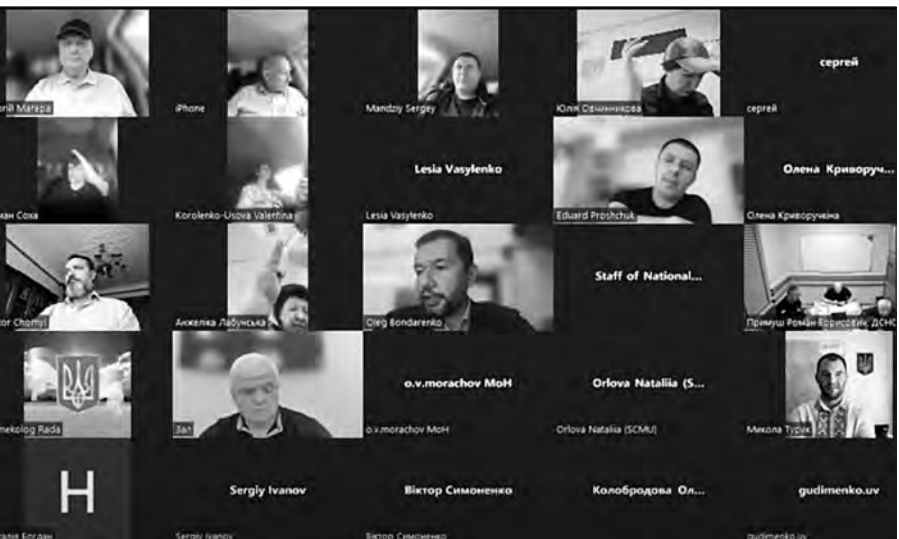
державної політики у сфері поведінки з вибуховими матеріалами, а також територіальним органам Міністерства внутрішніх справ тощо.

За висновком Комітету з питань інтеграції України до ЄС положення законопроекту регулюються національним законодавством країн-членів ЄС та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції. Міністр інфраструктури, Мінінфраструктури повідомив про відсутність зауважень і пропозицій до законопроекту.

За результатами проведеної у комітеті міжвідомчої наради щодо підготовки законопроекту до розгляду Верховною Радою України за участю керівництва та представників Мінекономіки, Міндовкілля, МВС, Мініенерго, ДСНС, Держгеонадр, Держпраці, Держпродспоживслужби, Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю її учасники дійшли висновку про необхідність уточнення у тексті законопроекту функцій, що пропонується передати від Держпраці, та відповідних змін до законів України.

Комітет вважає, що врахування зазначених зауважень можливе під час підготовки законопроекту до другого читання. Нині ж Комітет з питань екологічної політики та природокористування рекомендує Верховній Раді України цей законопроект (реєстр. № 9219) за результатами розгляду у першому читанні прийняти за основу.

Марина КРИВДА, за матеріалами прес-служби Верховної Ради України.
Скріншот відео.

НОВИНИ

У Чернівецькій області 162 дітей-сиріт та дітей без опіки чекають на нову сім'ю. На обліку перебувають 962 дитини-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, із них 699 виховуються в сім'ях опікунів, піклувальників. На Буковині створено 18 дитбудинків сімейного типу та 42 прийомні сім'ї, також тут перебувають деякі евакуйовані заклади сімейного типу, дві прийомні сім'ї та 31 опікун/піклувальник, інформує наш власкор Сергій Сулима

СУМИ:

Реабілітаційний центр
буде зразковим

У Попівській громаді, що в Конопотському районі на Сумщині, будуть Центром для реабілітації та оздоровлення ветеранів ЗСУ.

Приміщення, в якому здійснюється реконструкція, перебуває на балансі громади і дуже зручне. Воно має автономну дров'яну котельню, тож добре опалюватиметься взимку, кімнати для надання широкого спектра

медичної і психологічної допомоги, а також для розміщення відвідувачів. У закладі працюватимуть навіть сучасний кінотеатр стандарту 5D і басейн — для їх облаштування також наявні всі можливості. Важливим є й інше:

приміщення, яке наразі ремонтують, розташоване на території ландшафтного парку «Сеймський», тому тут цілюще повітря і чудова природа.

За словами голови ОВА Володимира Артюха, на Сумщині відкриють кілька реабілітаційних центрів для військовослужбовців, а цей лише один із них. Послуги бійцям тут надаватимуть за сучасними європейськими стандартами.

Володимир ЧЕРНОВ.

ДНІПРО:

Вік волонтерству не завада

Власний внесок у Перемогу намагаються робити й ті мешканці Дніпра, які й самі потребують підтримки суспільства, — вони допомагають нашим захисникам власноруч.

Так, волонтерство з терапією та навчанням вміло поєднують слухачі відділення професійної реабілітації та соціально-побутової адаптації міського центру соціальної допомоги. У класі з шиття нині навчаються 11 осіб. Опановуючи швейні машинки та оверлоки, вони виготовляють шапки й українські стяги.

«За час повномасштабного вторгнення слухачі виготовили та передали понад шістьсот виробів для військових — маскувальних костюмів і сіток, флісових шапок та балаклав, трипалих рукавиць тощо», — каже директор центру Максим Єрмоменко.

Не відстають і волонтери поважного віку з відділення денного перебування міського територіального центру. За словами його директора Ольги Мешко, учасники руху «Бабусі воїнам ЗСУ» для армії зробили та

передали понад вісім тисяч одиниць допомоги. Старенькі виготовили плетені шарпетки, килимки для сидіння, натільну білизну — зокрема і для поранених, — нашолюмки, маскувальні сітки, хендмейд-обереги та багато іншого.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.

Фото з відкритих джерел.

УЖГОРОД:

Усі внески підуть на потреби ЗСУ

Відбувся благодійний забіг West Carpathian Marathon. Маршрут завдовжки 42,2 кілометра пролягав уздовж правого берега річки Тиса: від селища Буштино через Вишковице і Велятино аж до міста Хуста.

До першого марафону в західному регіоні України долучилося майже півтисячі учасників з 18 областей України. Серед них і керівництво Закарпаття: перший заступник і заступник голови ОВА Мирослав Білецький та Василь Іванчо, а також працівники структурних підрозділів облвійскадміністрації Олександр Про-

копенко і Павло Стойка. Про це повідомляють з прес-служби ОВА.

Мирослав Білецький, який подолав основну дистанцію за 3 год. 42 хв., висловив сподівання, що захід стане щорічним та допоможе популяризувати спорт і здоровий спосіб життя, а ще відкривати працівників структурних підрозділів облвійскадміністрації Олександр Про-

Василь Іванчо пробіг марафон за 3 год. 20 хв. Він додав, що учасники спортивного заходу демонстрували силу і витримку, адже долали дистанцію на підтримку наших захисників.

В облвійскадміністрації наголосили, що сто відсотків внесків кожного, хто долучився до West Carpathian Marathon, спрямують на потреби ЗСУ.

Василь НИТКА.

Фото прес-служби ОВА.

ЖИТОМИР:

Змагалися і збирали кошти
для шпиталю

У Житомирі відбулися благодійні змагання з триатлону «Залізна країна». У заході взяли участь понад 80 спортсменів з різних міст нашої держави, а також із Німеччини, США, Фінляндії та інших країн.

Головна мета турніру — зібрати кошти на медичне обладнання для Житомирського військового шпиталю. Водночас організатори змагань ініціювали зйомки документального фільму «Залізна країна. Старт за життя» про об'єднання атлетів з різних куточків планети заради підтримки України у війні. Стрічку планують демонструвати за кордоном для привернення уваги громадськості до подій у нашій державі.

Учасники змагалися на олімпійській дистанції: плавання — 1500 м, велогонка — 40 км та біг — 10 км. Вони отримали символічні нагороди — медалі, зроблені з уламків

смертоносного заліза, надісланих військами із зони бойових дій. А головним призом був сталевий шолом дружинника Київської Русі — як символ

багатьох віків незламності нашого народу.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.

На знімку: волонтер Микита Нагорний.

Фото з соціальних мереж.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Успіхи та поразки
жіночого бізнесу

Хмельницький. У місті відбувся бізнес-форум LadyFest, який був присвячений темі розвитку жіночого підприємництва. На нього зібралася жінки, які досягли успіху у різних напрямках бізнесу, реалізували себе у різних галузях.

Під час заходу представниці успішних проєктів поділилися власним досвідом, своїми перемогами та поразками, розповідали, які події у житті були переломними та як невдалий досвід може стати поштовхом для розвитку. Окремо зупинилися на темі ведення бізнесу під час війни, які є виклики та можливості.

Під час заходу охочі могли долучитися до збору коштів на реабілітацію та протезування українських захисників.

Ірина КОЗАК.

Пісня — теж зброя

Луцьк. У Ковелі, що на Волині, відбувся фестиваль патріотичної пісні «З вірою у Перемогу». Участь у ньому взяли понад 30 колективів громади. Під час фестивалю проводився збір коштів для захисників. Кожен ансамбль, соліст, який виходив на паркову сцену, отримував диплом від організатора заходу — управління культури, молоді, спорту та туризму. Всі охочі також могли зробити світлини в облаштованих фотозонах.

— Нехай наша щира українська пісня заряджає усіх на стійкість, незламність, оптимізм. З вірою у Перемогу живемо, з вірою — перемагаємо, — сказав, звертаючись до присутніх, міський голова Ігор Чайка.

Микола ЯКИМЕНКО.

Ще одна будівля
стала об'єктом
культурної спадщини

Київ. У столиці до Переліку об'єктів культурної спадщини внесено будівлю

лазень купця М. Бубнова, де в 1894—1902 роках розміщувалась єврейська молитовня (на вул. Набережно-Хрещатицькій, 13). За відповідне рішення проголосувала Консультативна рада при департаменті охорони культурної спадщини КМДА. Варто зазначити, що будинок на вул. Набережно-Хрещатицькій, 13 розташований на території Історико-архітектурного заповідника «Стародавній Київ» та в межах Центрального історичного ареалу Києва, пам'ятки історії та ландшафту «Історичний ландшафт Київських гір та долини р. Дніпро». Також будівля розташована в межах пам'ятки археології місцевого значення — «Культурний шар Подолу».

Вл. інф.

ЦИФРА

85 млн грн туристичного збору надійшло до бюджету громад у першому півріччі 2023-го. Найбільше отримав бюджет Львівської області — 20,3 млн грн, Києва — 14,1 млн грн і Закарпатської області — 9 млн грн. У квітні 2021 році було 69,4 млн грн. 2022-го загальна сума турзбору по регіонах за перше півріччя становила майже 89 млн грн.

Вл. інф.

Відшумів «Книговир»

Кропивницький. Книжковий фестиваль-ярмарок «Книговир-2023» відбувся в обласному центрі в межах театральних свят «Вересневий самоцвіт». Захід поєднав у собі елементи презентації книжкових но-

Шахраювати
навчилися з тюрми

У Чернігові повідомлено про підозру трьом учасникам організованої злочинної групи. Як зазначають у прес-службі обласної прокуратури, за даними слідства, троє ув'язнених Чернівецького СІЗО організували злочинну схему щодо шахрайського заволодіння грошовими коштами військовослужбовців ЗСУ, їхніх родичів та осіб, які займаються волонтерською діяльністю з купівлі транспортних засобів для потреб ЗСУ та оренди житла для військових.

Зловмисники розміщували в Інтернеті неправдиві оголошення щодо оренди квартир та продажу транспортних засобів за нижчими від ринкових цінами з поміткою про знижку для військовослужбовців. Потенційним клієнтам підозрювані повідомляли про наявність таких квартир та авто, а також вказували на необхідність перерахування передплати за бронювання або ж витрачене паливе для доставки замовлення.

Василь ЧЕПУРНИЙ.

США й Канада запевнили: оборонна підтримка нашої держави триватиме

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Підсумовуючи це велике міжнародне турне, Володимир Зеленський резюмував: «Продуктивний був тиждень. Дуже. Ми маємо багато хороших оборонних та інших рішень. Оборонні пакети. Від Сполучених Штатів — це й артилерія, потрібні снаряди, ракети для «хаймарсів», ракети для ППО, додаткові системи ППО, тактичні машини. І ще деякі інші види зброї, які заявлять самі про себе на полі бою. Від Канади маємо рішення про тривалу оборонну підтримку. Обсяг — пів мільярда доларів США. Зокрема, це «медеаки» — евакуаційні машини, які дуже потрібні на фронті. Домовилися про виробництво та постачання».

Президент нагадав також про історичне рішення Америки розпочати спільне виробництво зброї та оборонних систем, зокрема й ППО: «Це те, що було абсолютною фантастикою ще нещодавно. Але стане реальні-

стю. Ми зробимо це реальністю. Кожен, хто працює на державу. І це нова якість оборонної промисловості України — значно сильніша. І це ж економіка. Захист для наших міст. Підприємства, нові робочі місця для обох наших народів — і для українців, і для американців. Ми маємо чітку перспективу — те, про що вже домовилися, — нової міцності України для недопущення повторення російських агресій. Я вдячний Президенту Байдену, всій його команді та кожному в Америці, хто цінує свободу й підтримує Україну».

Коментуючи свій візит до Вашингтона, Президент згадав про важливі зустрічі в Конгресі. «Було дуже багато питань, багато діалогу, — розповів Володимир Зеленський. — Однаково щирі відповіді, абсолютна відвертість і щире розуміння. І ми спеціально запитали такий формат зустрічей та спілкування в Конгресі, який потрібен для максимального детальної розмо-

ви. І завдяки цьому довіри стало більше, і я почув, що підтримка України збережеться».

Загалом в Америці, за словами глави нашої держави, прозвучало багато морально сильних і важливих позицій на різних рівнях — від найвищого до всіх тих, із ким працювала українська делегація. Так само і в Канаді. Чітка єдність. Є нові санкції проти росії, і буде ще більше санкційного тиску.

Резюмуючи візит до Канади та США, Володимир Зеленський звернув увагу на рішення про зону вільної торгівлі з Канадою та меморандум щодо взаємодії в енергетиці із США.

Він згадав і про домовленість щодо відновлення Каховської ГЕС та реконструкції Канівської. Очевидний інтерес великих компаній і США, і Канади працювати в Україні. На рівні Мінстратегпрому — взаєморозуміння з оборонними компаніями. До речі, він окремо подякував за готовність уряду Ка-

нади виділити фінансування для музею Голодомору-геноциду, для добудови цього музею.

Окремо Президент нагадав про свою участь у тижні високого рівня Генасамблеї Організації Об'єднаних Націй й необхідність реформувати основні структури цієї організації. «Україна представила цьогоріч в ООН багачення реформи ключової інституції ООН — Ради Безпеки. Рада Безпеки зараз взагалі не здатна зупинити агресії та реально повертати мир через застарілу систему вето, коли немає жодного обмеження для зловживань агресором правом вето. Це треба змінювати. І взагалі треба давати більше прав і можливостей в ООН усім націям, які поважають інші нації та мир. Я впевнений, світ підтримує таку нашу українську позицію», — переконаний глава держави. І, звичайно, він зазначив, що цей тиждень був плідним і з погляду двосторонніх зустрічей із лідерами інших держав.

Вл. інф.

Науковці вивчають роботу наших біосферних заповідників під час війни

Роль біосферних резерватів у сучасному світі щодо впровадження принципів сталого розвитку набуває актуальності. А в Україні вона особливо важлива в умовах воєнної агресії росії. Саме на цьому наголошували учасники спільного міжнародного проекту Карпатського біосферного заповідника (КБЗ), розташованого в Рахові, що на Закарпатті, з Університетом сталого розвитку м. Еберсвальде (Німеччина).

У межах програми Служби академічних обмінів «Біосферні ліси та річки — побудова систем підтримки та зв'язків для трансформації конфліктів» проведено міжнародний семінар на тему: «Роль українських біосферних резерватів під час війни». Від Карпатського біосферного заповідника в роботі семінару взяли участь директор установи, заслужений природоохоронець України Микола Рибак та працівники КБЗ Ірина Йонаш і Василь Покин'ячерада.

Українські природоохоронці провели презентацію про поточну ситуацію в КБЗ та долучилися до всіх робочих груп.

Також було надано можливість взяти участь у практичній частині семінару —

польовому виїзді до біосферного резервату Німеччини на річці Ельбі, де було продемонстровано дію природного відновлення території та співпраці з місцевим населенням, підтриманням заплав Ельби для захисту навколишніх населених пунктів від періодичних затоплень.

Кульмінацією роботи семінару стала зустріч учасників з членом німецького бундестагу Нікласом Вагенером.

Зокрема, було обговорено необхідність підтримки процесу розмінування території природоохоронних установ України, відновлення діяльності волонтерської організації з експертної підтримки різних напрямів, а також вивчення питання впровадження альтернативних та енергозбережливих технологій для зни-

ження залежності місцевих громад від природних ресурсів (зокрема, деревних).

Ніклас Вагенер, заслухавши виступ Миколи Рибак, висловив зацікавленість діяльністю Карпатського біосферного резервату і наголосив, що для покращення умов збереження пралісів цього об'єкта Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО вивчить питання допомоги місцевим громадам у впровадженні альтернативних систем опалення.

На запрошення Миколи Рибак відвідати Рахів пан Вагенер відповів, що сформує делегацію з членів парламенту і найближчим часом має намір відвідати бункові праліси КБЗ та обговорити можливі конкретні заходи з підтримки заповідника і місцевих громад в умовах сучасних викликів. Адже війна наклала свій негативний вплив на все суспільне життя.

Василь НИТКА.

Ужгород.

На знімку: під час семінару в Німеччині. Фото прес-служби заповідника.

Типовий шпигун наришкін

Сімейство директора служби зовнішньої розвідки рф сергія наришкіна, яке володіє 27% власності компанії «Агро-Альянс», під час війни продовжує торгувати з США, Канадою, Європейським Союзом та Ізраїлем.

Як з'ясував The Insider, одним із головних бізнес-активів шпигуна номер один рф раніше володіла його донька вероніка, а з минулого року — невістка світлана наришкіна. Торгує «Агро-Альянс» гречкою, рисом, квасолею, пластівцями та макаронами. У 2022-му оборот компанії становив 19,3 млрд рублів, а чистий прибуток — майже 400 млн рублів.

Продукція наришкіних постачається і до великої торговельної французької мережі «Ашан». До того ж «Агро-Альянс» без проблем виграв тендери для продажу крупів до російських тюрем і заробляє мільйони рублів.

Партнерами сімейства російського шпигуна в Нью-Йорку стали Zenith Foods LLC та Krasnyi Oktyabr Inc — закупили 113 тонн продуктів, у Канаді наришкіни співпрацюють з East-West Foods Distribution Inc, у Німеччині — з Posylka.de GmbH, а в Ізраїлі — з Kogan Petr Kappi.

Директор служби зовнішньої розвідки сергія наришкін поводиться як типовий шпигун, котрий ніколи не розкриває своїх справжніх поглядів і намірів. У росії він позиціонується як запеклий ворог Заходу, але водночас користується його благами. Виступаючи на Міжнародній конференції з безпеки, він звинуватив євроатлантичні еліти в «глибокій укоріненості расистських намірів», злякував росіян, що «здоровій у духовних і фізичних відносинах людині неприємно, а часом навіть страшно приїжджати до Європи» через велику там кількість «збочень».

Тим часом під час війни його дружина відпочиває у Франції, а син займається бізнесом в Угорщині. Опозиційні російські ЗМІ опублікували фото дружини тятни в центрі Парижа в елітному «мерседесі». «Це якийсь абсурд. Невже російські солдати в окопах не помічають цього?» — коментували скандальне фото. «Дружина глави зовнішньої розвідки перебуває на території НАТО. Чомусь ніхто не боїться, що її можуть там завербувати, отруїти», — насміялися росіяни.

Після абсурдних заяв про небезпечну Європу і загрозу для

росіян сергія наришкін відправляє туди своє сімейство. «Людина створена за образом і подобою Божою, а західники прагнуть підмінити її всілякими трансгендерами та біомеханоїдами», — заявляв типовий шпигун у той час, коли його домочадці насолоджувалися благами цивілізованого світу і торгували з країнами НАТО.

Сам наришкін перебуває під західними санкціями, а сімейство — ні. Його син андрій отримав в Угорщині посвідку на постійне проживання, а дружина за останні вісім років понад 30 разів літала до Європи. Донька вероніка з початку війни відпочивала на Сейшельських островах, на Балі, а перші дні 2023-го провела в Дубаї.

«Не перестаю дивуватися, наскільки неоптимально діють представники російського політичного класу. Тобто вони навіть на один крок уперед прорахувати нічого не можуть. Верзуть що завгодно, взагалі не думаючи», — прокоментував російський політолог Аббас Галлямов.

Мова йде не просто про високопоставленого чиновника, сергія наришкіна — найбільш довіреною людиною російського диктатора

путіна, з яким вони познайомилися в 101-й школі першого управління кдб срр (нині — академія зовнішньої розвідки). Він займав посаду керівника адміністрації президента рф у 2008—2011 роках, щоб наглядати за дмитром медведевим, коли той став президентом. Саме йому доручили з'ясувати меру москви юрія лужкова, аби той залишив свою посаду. У 2011—2016 роках наришкін був головою держдуми рф, а з 2016-го — є директором служби зовнішньої розвідки. наришкін — доктор економічних наук, автор монографії «Іноземні інвестиції та розвиток економіки росії», написав 25 наукових статей про залучення іноземних інвестицій. І ця людина нині верзе маячню «про расистський і загниваючий Захід», а водночас його сімейство звідти не вилазить, торгує там і відпочиває.

Це не просто типовий шпигун, а неабиякий артист, котрий зграє яку завгодно роль, щоби залишитися при владі. Ми ще не забули, як перед вторгненням в Україну переляканий наришкін ледь не повзав перед путіним на колінах. Ці кадри, як директора сзр зробили посміховиськом, побачив весь світ.

Це одне з найтиповіших обличчя путінського режиму.

Богдан КУШНІР.

Кремлівських резидентів

у рсях висилають із Болгарії

У столиці Болгарії у неділю проросійські сили організували акції протесту. Вони вимагали від влади скасувати рішення про вислання з країни настоятеля подвір'я рпц у Софії архимандрита Вассіана, який є головним представником російської православної церкви в цій країні. Окрім того, мзс рф повідомило, що храм, де служив Вассіан, закрийся за зв'язку з видворенням її очільника та двох інших священнослужителів.

Ще минулого четверга Агентство національної безпеки Болгарії розпорядилося видворити з країни трьох громадян росії і білорусі за їхні неправомірні дії, а також анулювати їхнє право на довгострокове перебування у країні та в майбутньому заборонити їм в'їзд сюди.

«Отримано докази дій цих осіб, пов'язаних із реалізацією різних елементів гібридної стратегії російської федерації щодо цілеспрямованого впливу на суспільно-політичні процеси в Республіці Болгарія на користь російських геополітичних інтересів», — повідомлялося у пресрелізі Агентства національної безпеки.

Богослов доцент Костадин Нушев пояснив громадянам Болгарії, що вислані священники не піддавалися будь-яким дискримінаційним заходам як священнослужителі. Це — іноземні громадяни, які під виглядом священників скоїли порушення, що потрапили в поле зору болгарських спецслужб.

«Болгарська влада не має жодного стосунку до закриття храму. Уто його закриття — це питання, на яке треба ще відповіді. Ми всі були вражені, коли посол росії прийшла до церкви і заявила, що храм буде закрито і його долю вирішуватиме рпц. Хоча цей храм є власністю Болгарської православної церкви. А втручання світської влади, особливо іноземної, у релігійну діяльність храму в центрі Софії вочевидь суперечить у першу чергу — дипломатичним. Треба розмежувати видворення деяких служителів від закриття «російської церкви». Це не має нічого спільного з вірою», — заявив в ефірі Болгарського національного телебачення Костадин Нушев.

Політолог Іскрен Іванов заявив, що трьох служителів храму вислано з країни за політичну діяльність. І це — результат гарної роботи болгарських і македонських служб безпеки. Він зазначив, що храм не може бути закритим. «Вирішують болгарські священники, а не сумісники національної безпеки. Туди мають бути призначені болгарські священники, адже це болгарська власність», — зазначив Іскрен Іванов.

А болгарський журналіст і директор Фонду боротьби з корупцією Бойко Станкушев в інтерв'ю Nova TV прямо заявив, що видворення російських шпигунів у рсях є правильним рішенням. За його словами, це нормально для сучасної росії «як країни, котра починається великою державою, мати такий великий і різноманітний агентурний апарат та відповідні служби».

Олександр БЛІК.

На пам'ятних стелах, встановлених у 1988-му на місці Київської, П'ятницької та Гридшиної в'їзних брам столярного граду Галицько-Волинського князівства в період святкування 1000-ліття міста Володимира, відновлено декоративні елементи. Понад п'ять років тому невідомі вандалі викрали з них окремі виготовлені з бронзи деталі, тому їх наразі оновили, *передає наш власкор Микола Якименко*

Газети подорожчають учетверо?!

Ще один удар підготував державний монополіст «Укрпошта» по українських газетах. Мабуть — останній, стверджують керівники редакцій друкованих медіа. «Укрпошта» розіслала керівникам друкованих видань листа про умови включення до передплатного каталогу на I півріччя 2024-го. Ознайомившись із запропонованими умовами, редактори запевняють — газети зникнуть!

У листі, зокрема, йдеться про те, що редакція газети, яка хоче увійти до передплатного каталогу (тобто розпочати передплату), крім стандартного переліку документів, має подати копію фінансової звітності та ще й обов'язково з відміткою Податкової служби про прийняття. Так, обурюються газетарі, «Укрпошта» в особі генерального директора Ігоря Смілянського присвоїла собі право, якого не мають навіть спеціальні державні органи. Йдеться про доступ до комерційної таємниці. Для чого такі відомості потрібні «Укрпошті», стане зрозуміло нижче.

Монополіст повідомив, що тарифи «Укрпошти» на перевезення, вручення, обробку замовлень тощо для друкованих медіа буде змінено. І хоч «офіційної інформації» ще немає, за вказаною в листі обласної дирекції «Укрпошти» інформацією попередньо зазначено, що для видань із загальнодержавною сферою розповсюдження такі послуги коштуватимуть 5 гривень за здійснення всіх названих операцій з однією газетою, з обласною та районною — 4 гривні. З урахуванням того, що в місяць чотири (а в окремі місяці — п'ять) виходи, вартість пошто-

ви вчетверо підвищує тариф за доставку, і в деяких виданнях він перевищить видавничу ціну! Видавці не можуть підвищити останню, працюють собі в збиток, бо люди не в змозі будуть передплатувати газету за 500–600 гривень на рік. До того ж, наголошують, місцеві газети, передплачені через «Укрпошту», не доставляються своєчасно, або ж взагалі листоноші кажуть передплатникам, щоб вони йшли на пошту забирати свою пресу, бо через скорочення немає кому працювати! Але ж люди вже заплатили за доставку! Чому ви не виконуєте договірних зобов'язань із доставки газет? З якого дива берете такі захмарні тарифи, які не підіймні для видавців вітчизняних, місцевих друкованих медіа? Чи штампування патріотичних марок головніше за титанічну роботу медійників, які забезпечують для держави інформаційну безпеку? Дайте відповідь, «не шановні» партнери, «вбивці» місцевої преси!

Чи є чергове «нововведення» «Укрпошти» підступним ударом по інформаційному простору України під час війни, коли саме друковані медіа на всіх рівнях, від загальнодержавного до територіальних громад, є одним із головних інформаційних ресурсів із державницькою позицією для значної частини населення — питання, схоже, риторичне.

Петро МЕЛЬНИК.
Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

ДО ВІДОМА

До розгляду скарг на «Укрпошту» долучилися профспілки, повідомили в Національній спілці журналістів України.

Майже 800 скарг, які надійшли на гарячу лінію НСЖУ, передано керівництву Федерації профспілок України. Велика частина звернень — про порушення трудових прав поштових працівників, адже з липня в усіх регіонах відбувається масове звільнення листонош.

У сотнях звернень на гарячу лінію від редакторів газет та користувачів послуг «Укрпошти» — скарги на не доступ до поштових послуг. Люди скаржаться, що мобільні бригади «Укрпошти» відмовляються надавати адресу доставки, а всі листи та газети просто скидають чи в магазин, чи сільраду, де ніхто не несе відповідальності за збереження кореспонденції.

У Національній спілці журналістів України сподіваються, що ці скарги буде враховано ФПУ під час розглядів проєктів нормативних актів, які ініціює Мінінфраструктури та «Укрпошта». Зокрема, наразі поштовий оператор лобіює скасування чинного державного регулювання тарифів на передплату і доставку преси.

«Сьогодні, коли ворог намагається насадити нам свою пропаганду й спотворити інформацію, ми маємо захистити наш інформаційний простір і друковане слово», — наголошує голова НСЖУ Сергій Томіленко, звертаючись до голови Федерації профспілок України Григорія Осового.

ВІСТІ З ГРОМАД

Надонатили на термобілизну

Клесівська. Вчителі та учні Клесівської дитячої музичної школи через волонтерів відправили на передову військовим на Слов'янський напрямок більш як 10 маскувальних сіток та 12 комплектів термобілизни. Кошти на термобілизну зібрали на благодійному концерті, а маскувальні сітки разом плели учні Клесівської гімназії, культпрацівники та переселенці, каже директор дитячої музичної школи Володимир Гришук.

Підтримали училище

Корецька. Внесено зміни до Програми підтримки розвитку професійно-технічної освіти у Корецькій територіальній громаді на 2021–2023 роки та виділено із місцевого бюджету 300 тис. грн на модернізацію навчально-матеріальної бази ВПУ № 24 м. Корець. Депутати аргументували це тим, що за рейтингом заклад — один із кращих в області, його відвідують понад 670 учнів.

Допомога з Польщі

Острозька. Волонтер Юрій Зінчук привіз гуманітарну допомогу з Польщі від організації Fundacja ESPA. Для громади передали засоби гігієни і дезінфекції, халати, медичні засоби тощо. Частина допомоги була розділена та передана медичним закладам — КНП «Острозька багатопрофільна лікарня», КП «Острозька обласна психіатрична лікарня», КЗ «Острозький психоневрологічний інтернат».

Овочі лікарні

Крупецька. Жителі Рідківського старостинського округу зібрали продукти для пацієнтів Радивилівської лікарні. Привезли 1500 кг картоплі, 200 кг цибулі, 230 кг моркви, 160 кг столових буряків, свіжі та квашені капусту, помідори, огірки, а також яблука, малинове варення.

Сторіччя депо

Великоомелянська. У селі Дібрівка Великоомелянської громади Рівненського району відзначили 100-річчя з дня створення добровільної пожежної команди та будівництва пожежного депо чеськими колоністами у 1923-му. Будівлю пожежного депо відновлювали спільними зусиллями рятувальників ДСНС Рівненщини та небайдужих жителів Великоомелянської громади з початку 2020-го. За цей час було повністю проведено зовнішні та внутрішні будівельні роботи, виконано капітальний ремонт, повернуто історичну автентичність будівлі та насичено пожежним інвентарем початку 20-х років ХХ ст.

Добірку підготувала наш власкор
у Рівненській області Олександра ЮРКОВА.

Міжнародні партнери дослідили транспортну систему Миколаєва

Одна з міжнародних компаній, що має понад 30 років досвіду роботи в напрямі планування транспорту та мобільності, виконала попередній аналіз транспортної системи Миколаєва.

Компанія долучилася до команди експертів, яка працює над майстер-планом Миколаєва у межах проєкту #UN4Mykolaiv та презентувала попередній аналіз транспортної галузі міста.

Проєкт розробки майстер-плану для Миколаєва реалізується під егідою Європейської економічної комісії ООН з 2022 року. Миколаїв разом із Харковом стали пілотними містами, для яких розробляють перспективні плани відновлення після війни.

Фахівці компанії дослідили виклики та можливості транспортної галузі Миколаєва, міську мобільність, а також напрями, які треба врахувати під час розроблення майстер-плану. У пошуку рішень звернулися до досвіду різних європейських міст, які успішно вирішили схожі завдання.

Експерти зазначають, що Миколаїв має стратегічне розташування у дорожній мережі півдня України. У межах міста — 23,6 кілометра автошляхів міжнародного та 19,7 кілометра національного значення. Водночас рух транзитного тран-

спорту є й одним із основних викликів для міста. Головні дороги, які з'єднують Миколаївський порт з іншими регіонами країни, проходять центром населеного пункту. Це завдає незручностей містянам, а також шкодить екології.

Аналіз міської мобільності показав, що лише 15% від загальної кількості пересувань містом припадають на приватні автомобілі. Значно більша частка громадського транспорту — 45%. Пішки пересуваються 38% містян.

Основними викликами дорожньої мережі фахівці вважають відсутність об'їзних доріг для відводу вантажного транспорту від центру міста, незадовільний стан мостів, відсутність зон з обмеженим рухом або обмежень швидкості в межах міста, недостатню велосипедну та пішохідну інфраструктуру.

Серед переваг відзначають широкі смуги руху, що дають змогу перепланувати дорогу для створення безпечного простору для пішоходів та велосипедистів, а також визначити транзитні коридори з виділеними смугами для громадського транспорту.

Експерти говорять про можливість для розвитку мережі громадського транспорту — зміну маршрутів та усунення

дублювання, впровадження кільцевих маршрутів для покращення перевезень у районах, створення транспортних хабів, що забезпечать ефективні перевезення кількома видами транспорту, інтеграція водного транспорту в систему пасажирських перевезень.

Тим часом миколаївський міський голова Олександр Сенкевич нагадав під час онлайн-зустрічі з міжнародними фахівцями, що в 2018 році Миколаїв був першим містом в Україні, яке працювало над планом сталого міської мобільності.

«Один з наших задумів полягав у тому, щоб створити нову модель роботи громадського транспорту. Йдеться про короткі маршрути, які перетинаються. За допомогою електронного квитка жителі могли б користуватися будь-яким видом транспорту у певний проміжок часу, тобто пересідати на трамвай, маршрутку, тролейбус за одним придбаним квитком», — зазначив посадовець.

Також при розробленні майстер-плану має бути враховане розв'язання головної проблеми — активного руху важкого транспорту в межах міста. Крім того, окремої уваги заслуговує розвиток зручної та безпечної велоінфраструктури.

Олена ІВАШКО.
Миколаївська область.

Легалізують видобуток поліського бурштину

РЕГІОН: РІВНЕНЩИНА

Тільки-но на Поліссі знайшли бурштин, нелегальні старателі ринули до місць його ймовірного залягання. Окремі ділянки лісів після копачів перетворилися на місячні пейзажі. Цей нелегальний бізнес мав навіть кримінальний «душок»: за нього стріляли, влаштовували масові бійки...

Перший узявся за давчо вирішити цю проблему народний депутат України від Рівненщини першого, четвертого і шостого скликань Микола Шершун. — Мені боляче було дивитися на пориті копачами лісові масиви, — каже Микола Шершун, який понад двадцять п'ять років плекав зелені шати області.

рекреаційні заходи і за ліснення після видобутку. Була б легальна робота, сплачували б податки.

Народні депутати України підтримали Миколу Шершуна і проголосували за закон. Однак тодішній Президент-віткіч Віктор Янукович заветував його. А автору закону дали зрозуміти, що «поліз не туди».

Начальник Рівненської ОВА Віталій Коваль (у центрі) знайомиться з роботою «Сонячного ремесла».

КОМЕНТАР

заступника голови Рівненської ОДА Ігоря ТИМОШЕНКА :

— В області розташовані найбільші розвідані запаси бурштину в Україні — понад 400 тонн. Перспективні ресурси оцінюються в 1500 тонн.

Легалізація видобутку бурштину позитивно вплинула на діяльність гірничодобувних підприємств області. Понад 20 компаній отримали спецдозволи на проведення геологорозвідувальних робіт на бурштинових ділянках та подальший його видобуток на території області.

Спостерігається позитивна тенденція зростання обсягів видобутку бурштину. За три роки легальний видобуток бурштину зріс у 17 разів, з 948,7 кілограма у 2019 році до 15862 кілограмів у 2022-му.

Зростають обсяги сплачених податків до бюджетів усіх рівнів. У 2022 році бурштиновими надкористувачами до Державного та місцевих бюджетів сплачено 10,4 мільйона гривень рентної плати за видобування бурштину, впродовж першого півріччя 2023-го — 10,7 мільйона гривень, до того ж третину сплачено до місцевих бюджетів.

Він вивчав досвід Польщі. Розробив проект закону про легалізацію видобутку бурштину. Наголос робився на артілі: оренда ділянки, її розробка, охорона, продаж бурштину державі,

...з 2020 року завдяки ініціативі Президента України Володимира Зеленського запрацював ефективний механізм продажу спеціальних дозволів на користування надрами на відкритих

електронних торгах, що дало можливість значною мірою врегулювати ситуацію з незаконним видобутком бурштину і придбанням спецдозволів на геологічне вивчення та видобування «сонячного каменю». Водночас спрощено отримання власником спецдозволу земельної ділянки на підставі угоди про проведення розвідувальних та видобувних робіт на бурштин, яка укладається з власником землі.

— Станом на 1 серпня 2023 року в області через електронні аукціони реалізовано 69 спеціальних дозволів на користування бурштиновими ділянками, з них 61 на проведення геологорозвідувальних робіт з подальшим видобутком бурштину на ділянках площею до 10 гектарів, 8 —

площею від 100 до 560 гектарів на проведення геологорозвідувальних робіт, в тому числі дослідно-промислового видобутку бурштину, — оперує цифрами директор Департаменту економічного розвитку і торгівлі Рівненської ОДА Костянтин Мокляк.

Бізнес повірив у ці державні рішення та долучився до процесів, про що свідчить активність на торгах (беруть участь від 3 до 5 учасників). Загальна вартість усіх реалізованих спецдозволів на користування бурштиновими ділянками становить понад 80 мільйонів гривень.

Рівненською ОДА укладено 43 угоди із власниками спеціальних дозволів, що дало їм можливість розпочати геологорозвідувальні роботи

та подальший промисловий видобуток бурштину на родовищах.

— Успішними прикладами діяльності в галузі видобування бурштину є ТОВ «Сонячне ремесло». Торік воно видобуло 8,8 тонн бурштину, що становить 37 відсотків від загального видобутку в Україні, сплатило 5,5 мільйона гривень рентної плати за користування надрами, з яких 30 відсотків сплачено до місцевого бюджету, — каже директор Департаменту економічного розвитку і торгівлі Рівненської ОДА Костянтин Мокляк. — До легального видобутку бурштину долучилися й інші підприємства.

І все-таки нелегальне старательство (хоча вже в менших масштабах) все ще остаточно не подолано. Ділянки охороняють лісівники — ставлять фотокапкани. Правоохоронці виявляють порушників.

Підготувала
Олександра ЮРКОВА.
Рівне.

Фото
надано автором.

ЦИФРА

Нинішнього року в поліції Рівненської області зареєстровано 138 кримінальних проваджень за ст. 240-1 КК України (незаконне видобування, збут, придбання, передача, пересилання, перевезення, переробка бурштину). Вилучено 96 мотопомп; 20 транспортних засобів; 1 тону 506 кілограмів бурштину.

Печі перед зимою не розбирають!

Фонд держмайна оголосив приватизаційний аукціон з продажу державного підприємства «Волиньторф». Торги відбудуться 6 жовтня на Prozorro. Стартова ціна об'єкта — 190,2 мільйона гривень (без ПДВ).

Про державне підприємство «Волиньторф» і намагання його приватизувати «Голос України» писав уже не раз. І увага до нього не випадкова. Підприємство, яке спеціалізується на виробництві торф'яних брикетів, — прибуткове, найпотужніше у своєму

сегменті. Працює успішно і стабільно. За перше півріччя 2023-го отримало 90,4 мільйона гривень доходу, за весь 2022-й — 200 мільйонів. За січень—червень нинішнього року заробило 6,2 мільйона гривень чистого прибутку, а за весь 2022-й — 10,6 мільйона. Цифри переконали.

Зазначимо, що свого часу Міністерство енергетики України ініціювало припинення процедури приватизації ДП «Волиньторф». Щоб зупинити приватизацію, до уряду не раз зверта-

лися не лише трудовий колектив, а й Волинська обласна рада, місцеві органи самоврядування. На початку вересня торік на зустрічі з керівником регіонального відділення Фонду державного майна України по західних областях Волинська ОВА наполягала на виключенні «Волиньторфу» з переліку об'єктів на приватизацію. Усе це мало свої наслідки, і 10 січня 2023 року підприємство виключили із переліку об'єктів малої приватизації. Однак, як бачимо, ненадовго.

Нещодавно колектив звертався до народного депутата України, представника Президента у Верховній Раді Федора Веніславського з проханням допомогти зупинити приватизацію підприємства. Однак на запит від парламентарія прийшла традиційна шаблонна відповідь, мовляв, держава є неефективним власником, а тому «Волиньторф» необхідно приватизувати.

В області і сьогодні вважають, що приватизація «Волиньторфу» — одного з найбільших державних підприємств торф'яної галузі України, яке забезпечує паливом значну кількість населення та об'єктів соціальної інфраструктури, — справа ризиківана. Особливо перед початком нового опалювального сезону.

Слід врахувати, що торф'яними брикетами лише у Волинській області опалюють понад 6494 заклади бюджетної та комунальної сфер (школи, дитячі садки, медичні заклади, санаторії, поштові відділення, адмінбудівлі). Майже в усіх встановлено сучасні енергоощадні твердопаливні котли, що дало змогу відмовитися від споживання природного газу та істотно

зеконномити кошти державного і місцевих бюджетів. Більшість із цих котлів не пристосовані для спалювання вугілля, з яким у державі і так сутужно.

А чи вчинити приватник, наприклад, так, як це зробили минулої зими на «Волиньторфі», коли в період блекауту потрібно було швидко додатково виготовити шість тисяч тонн брикетів, аби забезпечити ними школи і дитсадки? Підприємство вмикало в нічний час на кілька годин обладнання, аби виготовити необхідні брикети. І знавала від цього збитків. «Ефективний власник» сто разів подумав би, перш ніж зробити так. Мерзнуть діти? То що, я ж на цьому не зароблю.

В області приватизацією «Волиньторфу» занепокоєні всі, а насамперед працівники підприємства. Сьогодні вони мають стабільну відносно високу заробітну плату, впевненість у завтрашньому дні. Їх домівки в селі Прилісному централізовано опалюються заводом «Сойне», у квартирах тепло, затишно. А що буде, якщо експеримент із приватизацією не вдасться? В області, на жаль, чимало таких прикладів.

Достатньо пригадати сумну долю приватизованих підприємств молочної галузі. Майже всі вони при-

пинили існування, а їх обладнання здали на металобрухт. Результат: більшість молочної продукції тепер завозять на Волинь із сусідніх Львівської, Рівненської, Тернопільської областей. Виробленої, до речі, часто з молока, отриманого від волинських коровок.

А де надзвичайно смачні цукерки від «Луцьккондитера», руберойд і лінолеум Луцького картонно-руберойдового заводу, а штучна шкіра Луцького заводу синтетичних шкір, яка за своїми властивостями не поступалася натуральною?! Немає і вироблених у Луцьку приладів для вимірювання надвисоких температур, якими користувався майже весь світ, як і заводу, що їх виготовляв.

Тож, кажучи про ефективного приватного власника, слід серйозно задуматися. Особливо, якщо йдеться про продаж успішного підприємства, яке забезпечує регіон дешевим паливом. Експеримент, скажемо відверто, напередодні зими ризикований. Так вважають в області майже всі, особливо ті, хто вболіває за її майбутнє. Хотілося б, щоб у Фонді державного майна почули це і внесли відповідні корективи у свої плани.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.

Фото автора.

Головне підприємство ДП «Волиньторф» завод «Сойне».

Олешки не відпускають

В окупованих Олешках відомий херсонський виноградар Альберт Федотов залишив добрі виноградники і майно, тож прагне нашої якнайшвидшої Перемоги та повернення додому.

Він уже понад рік мешкає в Івано-Франківську. Й тут навідався до колег за інтересами — оглянув господарство подружжя Ярослава і Олександри Гайдеїв, що розмістилося в приміському селі Вовчинець, в оточенні висоток. Очі Альберта горіли від захоплення: що інша лоза, інший сорт — то воно було більше.

Окупанти розповзалися навіть у плавнях

Альберт Федотов переїхав до Івано-Франківська з окупованого міста Олешки Херсонської області. Мав виноградник на двадцяти сотках і ще на десяти вирощував лозу в теплицях. Спеціалізувався на надранній ягоді: перші врожаї збирав уже в травні. Вирощував понад 150 сортів цієї культури, займався і саджанцями, виноробством. Нині все це — в минулому. Адже рослини без поливу висохли, дороговартісне обладнання розкрадене. До всього — господарство постраждало через підрив окупантами Каховської ГЕС: вода тоді піднялася в його будинку на 4,5 метра, повністю заливши два поверхи.

«російські війська зайшли до Олешків 24 лютого 2022-го по полудні та колоною рушили далі, — розповідає Альберт Федотов. — Наше господарство далеко від траси, майже в плавнях, там непроїзна кишеня. Тож ми думали, що нас омине ця навала. А коли окупанти все навколо захопили та почали розповзатися, зайшли й до моєї хати. Вигнали машину, завантажили доверху всім, чим хотіли, та й вивезли. Опісля оселилися в будинку. Дружину й дітей я відправив до Києва, а сам не хотів ніяк виїжджати: в мене ж виноградники, треба доглядати, поливати, підв'язувати, обрізати й обробляти лозу. Та в липні довелося все залишити. Взяв стареньку машину лише з необхідними речами: думав, що не надовго. Минав 12 блокпостів. Далі сім'єю переїхали до далеких родичів в Івано-Франківськ».

Альберт народився в Маріуполі, а батьки його з Калузької області. Спілкується чистою українською. Каже, перешли всією сім'єю з російської у перший же день великої війни. Зв'язку з сусідами нема, але можна уявити, що тепер із його господарством. І так усе розграбоване, а після затоплення десь пропали ємності від вина: очевидно, хтось узяв для води. Та це копійки порівняно з іншим. Таке високотехнологічне обладнання навряд чи вдасться наново придбати. Однак плекає надію, що виноградник відновить: колеги з лозою допоможуть, із тим проблем не буде.

«Мосту ж нема, як туди дістатися... — роздумує співрозмовник. — Підрив ГЕС на лівому окупованому березі, де розташовані Олешки, спричинив значні руйнування. Десятки мешканців міста і навколишніх сіл загинули, серед них найбільше — літніх людей. Чимало хат

із саману та глини після затоплення розвалилися... Рятувальної операції як такої окупанти не здійснювали. Що їм до наших людей... Без російського паспорта — ні пенсії, ні соціальних послуг, ні евакуації. Люди сиділи на дахах. Інваліди, літні, діти, тварини... Випускали тільки з російськими паспортом. москаль — то є зло, жах, смерть. Це на роки, роки, роки... І це не про екокатастрофу, це ще не про нажите за життя майно».

Херсонський досвід — на Прикарпаття

Отак усе пішло шкереберть у мільйонів українців. А що тим окупантам до чужих набутків, у які вкладено стільки праці... Тож після вимушеного переселення Альберт Федотов прагнув, щоби бодай його праця давала комусь користь. В Івано-Франківську знайшов таких же зацікавлених лозою. Запропонував свій досвід із виноградарства, садівництва та виноробства.

Зустрівся із головою клубу «Виноградари Прикарпаття» Дмитром Семенівим та його заступником Михайлом Лучиним. Розповів про інтенсивне виноградарство в умовах відкритого та захищеного ґрунту. А це повний спектр: закладка, формування, розмноження, шпелення, обрізка, нормування, зелені операції, захист, живлення, асортимент, обладнання тощо. Наразі земля для висаджування лози не брав, адже плекає надію на деокупацію Олешків та швидке повернення додому: не може змиритися з утратою всього набутого.

«Попри те, що на Херсонщині вже в травні геть вигорають трави, наша Таврія дуже красива та багата, — мрійливо каже Альберт. — Я вирощував елітні сорти винограду, щороку грона масивніші та привабливіші. Всі гроші віддавав на оновлення лози. І результат надихав. Так само мав колекцію винних сортів: французьких, італійських, вірменських, грузинських та, звісно, наших. Раніше й уявити не міг, що на Івано-Франківщині так потужно розвивається виноградарство. Адже тут така дощова погода! Ми відпочивали в Східниці на початку літа. І тут 8 червня через сильні зливи велика вода змітає все на своєму шляху. Думаю, це ж треба: щойно два дні тому Херсонщина пережила страшне затоплення, а й тут його не обминути».

На Херсонщині літо майже бездошове, виноградники на крапельному поливі. Альберт каже, що то затратна галузь: вкладені кошти повертаються через три-чотири роки. Справа

Альберт Федотов, Олександра та Ярослав Гайдеї, Михайло Баб'як (зліва направо).

відповідальна: десь пропустив одну обробку чи проспав заморозок — робота всього сезону може пропасти. Попри те, очі горять від успіхів. І це надихає. Спілкується із виноградарями зі всього світу й чує те саме. Інакше ж не можна: як «захворів на лозу», то захоплення вже не відпускає.

Альберт Федотов спочатку дивувався, що в липні помідори на Прикарпатті по 70 гривень за кіло та кавуни — по 40... Не те, що на Херсонщині. Та й виноград інший: ягода через брак сонця дозріває пізніше, і смак не той...

А коли познайомився із клубом «Виноградари Прикарпаття», був дуже здивований: попри погодні умови місцеві виноградарі творять дива, вирощуючи так само сотні добірних сортів та ще й постійно вдосконалюючи господарство. Заступник голови клубу Михайло Баб'як розповів, що лоза зростає в усіх регіонах області, за різних природних умов.

Зрештою це можна було побачити у винограднику подружжя Ярослава та Олександри Гайдеїв, що в приміському селі Вовчинець. Господарство в ото-

ченні висоток. Є до сотні різних сортів та гібридів лози.

«Щороку оновлюємо, й зупинитися не можемо, — з усмішкою розповідає Ярослав Гайдеї. — Заклади виноградник десять років тому: дружина дуже хотіла такого, щоб рівними рядами, на шпалерах. Попервах навіть не знали, що таке пасинок. А як долучилися до клубу, досвідчені виноградарі щедро ділилися досвідом вирощування лози. Виноградник приносить дозволеньня. Не ставимо мету заробляти гроші — просто хобі. Приміром, на одній ділянці один і той самий сорт показує себе по-іншому. Здавалось би — відстань якихось 500 метрів, а ґрунт уже не той».

Ще більший виноградник — на родинному об'їсті тещі Ольги Вівчаренко. Обабіч — потужне житлове будівництво. Майже всі сусіди свої городи вже продали, а вона тримається.

Олександра Гайдеї працює у податковій службі, та додає, що тепер би ще й агротехнічну освіту. Тему підхоплює Михайло Баб'як — директор Івано-Франківського технічного училища №21 та свѣжоспечений студент аграрного коледжу на контра-

тній формі навчання. Каже, що для розвитку виноградарства потрібні знання.

Коли вже закрутилася тема про навчання, Альберт зазначає, що його дружина Наталія Федотова очолює Херсонський фаховий коледж культури і мистецтв, який релокувався торік до міста Калущ. Сам він також має вищу освіту в сфері культури, свого часу вчителював, однак виноградарство переважило.

Альберт принагідно дякує мешканцям Івано-Франківщини за прихисток і допомогу. Розповідає, що в Олешках окупанти наразилися на відчайдушний спротив. Пригадує величезні проукраїнські мітинги навесні 2022-го. Тепер же тримають людей у страху терором, називають місто на свій манір «Альошки». Партизанський рух там потужний. Адже як змиритися з тим, що край Олешківської Січі загарбаний... Та хоч би про що говорили, розмова переходить на питання нашої Перемоги. Адже це — запорука повернення до звичних справ.

Людмила СТРАЖНИК.
Івано-Франківська область.
Фото автора.

Відбудовують освітні заклади

Іноземні партнери виділили понад 700 тисяч євро на відновлення пошкоджених унаслідок ворожих обстрілів закладів освіти.

Домовленостей вдалося досягти завдяки плідній роботі Регіонального офісу міжнародного співробітництва в Одеській області.

Як зазначив під час брифінгу заступник голови ОВА Роман Григоршин, серед головних досягнень — налагодження співпраці з німецьким містом Бремен.

«Уряд міста Бремен виділив транш у розмірі 718 тисяч євро для відбудови зруйнованих та пошкоджених унаслідок російських ракетних атак закладів освіти Одеси. Ці домовленості бу-

дуть закріплені підписанням тристороннього договору між владою Бремена, Одеською обласною військовою адміністрацією та закладами освіти наприкінці вересня. Також з Бременською торговою палатою узгоджено проведення бізнес-місії, метою є знайомство німецьких бізнесменів з Одещиною», — розповів посадовець.

Завдяки співпраці з міжнародними партнерами встановлено понад 1500 нових вікон у пошкоджених будинках Одещини. Також до кінця року планується збільшення кола партнерів, зокрема налагоджується комунікація з регіоном Валенсія, Королівство Іспанія, та Приморсько-Горанською жупанією, Республіка Хорватія.

Олена ІВАШКО.

ОГОЛОШЕННЯ

14.04.2023 р. відкрилась спадщина після смерті Павліка Анатолія Дмитровича, 31.03.1950 р.нар. Спадкоємців прошу звертатися до Соха О.Б., приватного нотаріуса Запорізького міського нотаріального округу, адреса: м. Запоріжжя, вул. Гребельна, буд. 1, кв. 33, тел. 0667205121 в строк передбачений законодавством для прийняття спадщини.

Після смерті 07 грудня 2021 року Грубельської Дарії Василівни, 03 серпня 1945 року народження, яка проживала в с. Деркачі Миргородського району Полтавської області, вул. Молодогвардійська, буд. 15, відкрилась спадщина. Спадкова справа заведена у приватного нотаріуса Миргородського районного нотаріального округу Полтавської області Карбана Євгенія Олександровича. Прохання звернутися до нотаріуса спадкоємців, які не прийняли спадщину та мають намір вступити в число спадкоємців, за адресою: 37600, Полтавська область, Миргородський район, м. Миргород, вул. Гоголя, буд. 109, кв. 24, телефон (viber) для зв'язку +38 (050) 605-55-16, в місячний термін з дня публікації цього оголошення.

Втрачений паспорт моряка та навчальний диплом
видані ОНМА на ім'я Хе Ялун,
вважати недійсними.

10.03.2023 р. відкрилась спадщина після смерті Сидоренка Володимира Олександровича, 21. 10.1953 р.нар. Спадкоємців прошу звертатися до Соха О.Б., приватного нотаріуса Запорізького міського нотаріального округу, адреса: м. Запоріжжя, вул. Гребельна, буд. 1, кв. 33, тел. 0667205121 в строк передбачений законодавством для прийняття спадщини.

13.09.2023 р., заведена спадкова справа № 23/2023 після смерті 02.12.2022 р. Масливець Анатолія Луковича. Запрошуються його спадкоємці для прийняття спадщини до нотаріальної контори приватного нотаріуса КМНО Грицаєнко Ю.В., за адресою: 04060, України, місто Київ, вул. Щусева, буд. 4, кв. 24.

Чи можна зерно конвертувати в сало?

СИТУАЦІЯ

Наразі дві важливі «національні валюти» потерпають від девальвації через війну і ситуацію, що склалась на зерновому ринку. Українське збіжжя не може подолати перепони на шляху до вільного експорту. То чи можливі інші варіанти його використання?

І перша думка, яка напрошується, чому б не перенаправити зернові потоки на власний ринок, зокрема, використавши його у тваринництві. Адже так і галузь можна було б підтримати, і споживачам дати надію на те, що м'ясо подешевшає.

Однак не все так просто у нинішній ситуації.

Зібране продати дедалі складніше...

Ще у першій декаді вересня в управлінні агропромислового розвитку та земельних відносин Хмельницької ОВА повідомили про завершення обмолоту ранніх зернових та ріпаку. Повністю була зібрана озима пшениця, вал якої сягнув майже півтора мільйона тонн, а середня урожайність — 67,8 ц/га. Аграрії також зібрали 332 тис. тонн ячменю, по 59 ц/га.

А загалом разом із кукурудзою та просом уже намолотили майже два мільйони тонн за середньої урожайності 65,3 центнера з гектара, що стало найвищим показником у державі.

Однак усе це не надто тішить аграріїв, бо про їх прибутки говорити не варто, доки товар не проданий. А збути його непросто. Два роки тому, до початку широкомасштабної війни, у вересні ціни на пшеницю третього класу були у межах 7,8—8,3 тис. грн за тону. Тепер

ледь не на половину менші — 4,3—4,7 тис. грн. Але навіть за такої вартості продати врожай за межі країни вкрай складно. Тож чимало експертів схилиються до думки, чи не варто розглянути варіант збільшення внутрішнього попиту.

Зрозуміло, що просто «з'їсти» такі обсяги немає як. Приміром, в обласному управлінні агропромислового розвитку та земельних відносин наводять такі дані: для випікання річної норми хліба потреба у борошні для області становить 125 тисяч тонн. Для його виробництва треба 180 тисяч тонн зерна. А це майже на порядок менше від того, що вирощується і збирається на ланах краю. То куди дівати решту?

...а купити м'ясо — все дорожче

То, може, й справді варто розглянути варіант, коли зерно можна «конвертувати» у м'ясо та сало? І це могло б стати серйозним

У пошуках дешевшої свинини хмельничани приходять на ринок. Однак вартість у 150 — 220 гривень за кілограм сала для багатьох надто висока, тому дедалі частіше купують його не кілограмами, а по 300 — 400 грамів.

поштовхом для розвитку свинарства. Адже останнім часом проблеми в цій галузі також загострюються. Це вже відчули і власники тварин, і споживачі.

Тенденція на м'ясному ринку не змінюється вже тривалий час: стрімкого подорожчання ніби й немає, але майже щомісяця вартість зростає. Загалом, за даними Головного управління статистики в області, за останній рік ціни на свинину зросли на 44,4 відсотка.

Ще два місяці тому середня ціна кілограма м'яса становила 191 гривню, а нині переви-

щила 201 гривню. Це йдеться про найнижчі вартості. Якщо купувати окіст, шийку чи лопатку на офіційному базарі чи в супермаркеті, то потрібно додати ще 40—50 гривень.

Для людей з обмеженими доходами це вкрай дорого. Не дивно, що в багатьох родинах споживають усе менше сала і м'яса, а то й просто змушені від них відмовитись.

Причин для такого ціноутворення чимало. А найперша — рашистська агресія, котра порушила економічні закони в країні.

Але є ще одна: зменшення пропозиції на м'ясному ринку.

У хлівах поголів'я скорочується

Це може видатися дивним, адже поголів'я свиней в агроформуваннях області зростає і сягнуло 245 тисяч голів. Лише у Хмельницькому районі сільгосп підприємства утримують три чверті загальнообласного поголів'я.

Але є й інша сторона медалі. Раніше важко було уявити собі сільське подвір'я хоча б без однієї, а то й кількох свиней, то тепер чимало хлівів стоять порожніми. Статистика це підтверджує: у господарствах населення за рік кількість свиней скоротилася на 8,4 відсотка.

Не так давно кабанчик був чи не основною «валютою» для сільської родини, бо за кошти, вторговані за нього, і дітей вчили, і лікувались, і будувались, то нині вона не працює. Якщо господарі її тримають поросля, то здебільшого не на продаж, а для себе. А це означає, що зі скороченням поголів'я зменшилося постачання на місцеві ринки.

Ще одна прогалина утворилася через згортання імпорту — на третину. За класичними правилами економіки, прогалину мав би замовити вітчизняний агро-виробник, запропонувавши дедалі більше своєї продукції. І ось тут якраз би й знадобилось дешевше збіжжя, яке могло йти на відгодівлю худоби.

Теоретично все це мало стати й поштовхом для переробної та харчової промисловості. І вже вона могла б поборотись за місце на світовому ринку.

Та все це досі залишається лише теорією, якій заважає втілюватись у життя ворожа агресія. І все ж, якщо країна вже говорить про післявоєнну відбудову, сценарій, коли вона експортуватиме готову продукцію, а не сировину, має бути першочерговим. Подумати про це варто вже тепер. Тим паче, якщо так складаються обставини.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

Фото автора.

ПЕРСПЕКТИВА

Допоможе очистити поле від мін

Вінницька компанія «Френдт», що спеціалізується на цифрових деюлогах та автоматизації в агробізнесі, представила техніку для виявлення мін (на знімку).

Машина працює на автопілоті, тобто керується нею дистанційно. Її застосування дасть можливість швидше очистити поля від

небезпечного залізяччя, що залишили російські агресори на деюлованих територіях. На цьому наголосив засновник компанії Віталій Шуберанський під час виступу перед учасниками «Агро Вінниця-2023».

Фахівці компанії виготовили таку машину і продемонстрували її роботу на практиці. У пригоді їм став, зокрема, досвід у застосуванні сучасних технологій автопілотів. У виступі підприємця «Розминування полів — запорука продовольчої безпеки країни» зазначалося, що компанія використовує і гідравлічні, і електротехнічні автопілоти.

«Френдт» налагодила також ремонт сільгосптехніки іноземного виробництва, пошкодженої агресором під час обстрілів.

Фото з сайту Вінницької міськради.

Горіхи розвивають переробку

Цех із переробки горіхів збудували на одному з підприємств харчової галузі Вінниччини. Його загальна площа становить 1657 квадратних метрів, тому споруда схожа на окреме підприємство. Упродовж дня тут перероблятимуть сорок тонн горіхів. Потужністю створили задля заміщення напівфабрикатів, які підприємство закуповує і завозить із зарубіжних країн.

Виробничий об'єкт звели у приміській зоні, яку називають Промисловою долиною, повідомив заступник міського голови Вінниці Андрій Очеретний. За інформацією посадовця, у цеху працюватиме 20 осіб. Адже більшість процесів механізовані — підприємство придбало сучасні технологічні лінії зарубіжного виробництва.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Фото з фейсбук-сторінки Андрія Очеретного.

Університет вирощує органічні помідори та баклажани

Сумський національний аграрний університет отримав сертифікат «Органік стандарт» на вирощування баклажанів, кавунів, солодкого перцю і помідорів.

У СНАУ вже давно отримують органічну сільгосппродукцію на полях вишу, а тепер збиратимуть урожай ще й в умовах теплиці. Останню створювали протягом досить тривалого часу, і ось нарешті роботу завершено.

Тож університет наразі має потужності, фахівців і технології для виробництва сертифікованої органічної продукції у закритому ґрунті.

Володимир ЧЕРНОВ.
Сумська область.

Від сировинної — до інноваційної моделі агросектору

ІНІЦІАТИВА

Такі тенденції обстоює голова підкомітету з питань ціноутворення та розвитку зовнішньоекономічної діяльності в агропромислово-виробничому комплексі Комітету Верховної Ради з питань аграрної та земельної політики Андрій Богданець. Цієї позиції він притримується з самого початку своєї депутатської діяльності. За його словами, інновація аграрного сектору економіки України має

в розробленні спільно з фахівцями-практиками законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної підтримки розвитку виробництва та переробки продукції тваринництва» (реєстр. № 7072). Його мета — створити м'ясо- та молокопереробним підприємствам, які легально працюють у галузі, додаткові фінансові можливості для запровадження глибокої переробки сільгосппродукції, відходів агропромисло-

безпечується шляхом пропорційності розподілу її сум та обмеження максимального обсягу підтримки одному виробнику сільськогосподарської продукції, при цьому перевага при її отриманні надається видам діяльності, які одночасно характеризуються вищими показниками доданої вартості, нижчими показниками економічної ефективності (рентабельності діяльності) та тривалим періодом окупності інвестованого капіталу. Перелік видів діяльності (класи КВЕД), яким надається перевага при отриманні державної підтримки у поточному бюджетному році, затверджується рішенням Кабінету Міністрів України за погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики».

На галузевому форумі виробників та переробників свинини «Зерно. Свині. М'ясо» Андрій Богданець (на знімку) окреслив можливості, які відкриються перед аграрним сектором після ухвалення цього законопроекту. Понад двісті учасників заходу, котрі представляли провідні українські агрокомпанії, ділилися своїм баченням розвитку галузі, її перспективами та проблемами, що потребують якнайшвидшого розв'язання.

Народний депутат переконаний: спільними зусиллями влади та бізнесу більшість гострих питань вдасться вирішити, а свинарство, як важлива галузь для забезпечення продовольчої безпеки держави, отримає нові можливості для успішного розвитку.

Фото з фейсбук-сторінки Андрія Богданця.

полягати у впровадженні «зелених» технологій, органічного виробництва та глибокої переробки вирощеної продукції, тобто формуванні ланцюжка високої доданої вартості.

Саме така ідеологія, наголошує народний депутат, закладена

го виробництва та їх утилізації, будівництва відповідних виробничих потужностей тощо.

Також документом пропонується у чинному законодавстві, зокрема, прописати: «Справедливість державної підтримки сільськогосподарства України за-

Сьогодні в Україні хмарно з проясненнями, без опадів.
Температура повітря вдень 25—27 з позначкою плюс.
Вночі — 13—15 градусів тепла. Вітер східний, 3—8 м/с

У НОМЕР

Постраждалих побільшало, та грошову допомогу отримають усі

Міський голова Кременчука Віталій Малецький повідомив уточнені дані про кількість постраждалих унаслідок ракетного удару рашистів по цивільній інфраструктурі центральної частини міста 22 вересня.

Нагадаємо, що у перші години після прильоту представники органів влади та місцевого самоврядування й екстрених служб повідомляли про одного загиблого та 31 пораненого й травмованого. Водночас люди продовжували звертатися по допомогу до медиків.

Тож, за інформацією очільника індустріальної столиці Полтавщини, станом на 24 вересня налічувалося вже 55 травмованих, зокрема й шестеро дітей. При цьому 19 пацієнтів, серед яких одна дитина, перебували на стаціонарному лікуванні у місцевих медзакладах, решта отримували допомогу амбулаторно.

Віталій Малецький відвідав постраждалих у лікарнях і переконався, що вони забезпечені всім необхідним. Він повідомив також про те, що всі госпіталізовані після ракетного удару отримують грошову допомогу з міського бюджету в розмірі 25 тисяч гривень, іншим постраждалим виплатять по 10 тис.

Водночас очільник наддніпрянського міста закликав земляків не вестися на шахрайські дії спритників, які намагаються нажитися на людському горі. Адже у помешкання жителів прилегло до епіцентру вибуху мікрорайону вже приходять псевдоблагодійники, котрі, видаючи себе за членів спеціальної комісії з визначення обсягів завданих майну громадян збитків, пропонують придбати вікна за гроші...

Хоча робота згаданої комісії якраз і полягає в тому, щоб позбавити постраждалих матеріальних витрат на ремонт і відновлення вікон, дверей, балконів тощо. Після підрахунку таких збитків у кожному конкретному випадку їх компенсують власникам пошкодженого майна з міського та обласного бюджетів.

Василь НЕЙЖМАК.

Полтавська область.

«Шлях повернення»

Відбулася конференція «Шлях повернення», де йшлося про особливості роботи з реінтеграції військових, їхнього повернення до мирного життя.

Сімейні лікарі, кризові психологи, інженери-протезисти та реабілітологи, представники обласної військової адміністрації обговорили питання, що стосуються психологічної і фізичної реабілітації військовослужбовців та їхніх сімей. Говорили про роль сімейних лікарів, про актуальні запити на психологічне консультування, принципи надання допомоги та їх юридичні основи, про роботу з ветеранами на первинній ланці медичної допомоги та про порядок складання індивідуальної програми реабілітації осіб з інвалідністю. Розглянули також особливості маршруту військовослужбовця, у якого встановлено факт наявності захворювання або травми до моменту проходження огляду МСЕК.

Петро МЕЛЬНИК.

Кропивницький.

Окупанти атакували Одещину дронами та двома типами ракет

ФРОНТ

Під ударом опинилася припортова інфраструктура. Істотних руйнувань зазнав морський вокзал в Одесі, в будівлі привокзального готелю, що вже кілька років не функціонує, спалахнула пожежа. Зруйновано зерносковища.

Окрім цього, внаслідок падіння уламків пошкоджень і займання зазнали складські будівлі одного з підприємств та приватний будинок у передмісті Одеси. Внаслідок вибухової хвилі постраждала одна цивільна особа — травмована жінка отримує необхідну допомогу у місцевій лікарні.

Сили оборони півдня України повідомили, що ворог спрямував на Одещину 19 ударних дронів типу «Shahed-136/131» та 2 надзвукові ракети «Онїкс». Також застосував 12 «Калібрів» зі складними траєкторіями руху різними областями. 19 «шахедів» та 11 «Калібрів» було збито силами та засобами протиповітряної оборони. По 1 «Калібру» над Николаївщиною і Кіровоградщини-

нецької області, але успіху не мав.

На Авдіївському напрямку Сили оборони успішно тримають оборону на зайнятих рубежах, відбили атаки противника в районі Авдіївки Донецької області. На Мар'їнському — противник вів безуспішні наступальні дії в районі Мар'їнки Донецької області, де протягом минулої доби здійснив 14 невдалих спроб витіснити наші підрозділи із займаних позицій.

На Мелітопольському напрямку ЗСУ продовжують наступальну операцію. Наші захисники успішно відбили атаки противника в районі населеного пункту Роботине Запорізької області та продовжують закріплюватися на зайнятих рубежах. На Херсонському напрямку Сили оборони ведуть контрбатареюну боротьбу, знищують склади та завдають ураження по тилах противника.

Олександр СЕРГІЄНКО.

ЦЬОГО ДНЯ, 26 ВЕРЕСНЯ

■ **1832.** Народився Петро Сокальський — український композитор, громадський діяч і журналіст.
■ **1890.** Народився Іван Полтавець-Остриця — український військовик та політичний діяч.
■ **1893.** Народився Микита Годованець — український поет-байкар.
■ **1935.** Помер Петро Козлов — український географ і академік.
■ **1936.** Народився Євген Прохук — український правозахисник і дисидент.
■ **1945.** Помер Олександр Ханжонков — український підприємець, продюсер, режисер, один з піонерів європейського кінематографу.
■ **1995.** Україну прийнято до Ради Європи.

МАЛЮНОК ДНЯ

Кусто.

Точно у ціль.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

СПОРТ

Беленюк здобув медаль і олімпійську ліцензію

Боротьба. Белград (Сербія). Чемпіонат світу. Чинний олімпійський чемпіон з греко-римської боротьби Жан Беленюк у сутичці за «бронзу» переміг Нурсултана Турсинова з Казахстану — 7:2. Також киянин здобув ліцензію на Олімпіаду-2024 у ваговій категорії до 87 кг.

Третя нагорода Віолетти та Івана

Фігурне катання. Будапешт (Угорщина). Юніорське Гран-прі з фігурного катання серед пар. Українці Віолетта Серова та Іван Хобта стали срібними призерами. У довільній програмі вони отримали оцінку 98,25 бала, у короткій — 55,52. У сумі вдалося набрати 153,77.

Це друга медаль України в цьому сезоні ЮГП після «золота» Марії Пінчук та Микити Поговорелова в танця на льоду на етапі у Стамбулі.

Для Віолетти та Івана це вже третя нагорода на рівні ЮГП у кар'єрі. У минулому сезоні вони зробили «срібний» дубль на етапах у Гданську.

Лідер втратив очки у Львові

Футбол. Чемпіонат УПЛ. 8-й тур.

22 вересня.

«Оболонь» — «Верес», 0:0. Київ. «Оболонь-Арена». **Рефері** — Микола Балакін (Київська область).

«Олександрія» — «Чорноморець», 1:5. Олександрія. КСК «Ніка». **Рефері** — Андрій Коваленко (Полтава). **Голи:** Кравченко, 72 — Єрмаков, 11, Штогрін, 18, Кузик, 30, Бойчук, 45+2, Хадія, 77.

23 вересня. ЛНЗ — «Динамо», 2:4. Черкаси. Стадіон «Центральний». **Рефері** — Дмитро Панчишин (Харків). **Голи:** Бойчук, 61 (п), Прядун, 90+1 — Бражко, 3, Ярмоленко, 73, Буяльський, 77 (п), Волошин, 90+3.

«Полісся» — «Минай», 2:1. Житомир. Стадіон «Полісся». **Рефері** — Дмитро Євту-

	В	Н	П	М	О
1. «Шахтар»	5	3	0	16	— 8
2. «Кривбас»	5	2	1	17	— 7
3. «Чорноморець»	5	0	3	15	— 10
4. «Полісся»	5	0	3	12	— 6
5. «Динамо»	4	0	1	16	— 8
6. «Рух»	3	3	1	11	— 7
7. «Металіст 1925»	3	2	2	6	— 5
8. «Колос»	2	4	2	6	— 7
9. «Дніпро-1»	2	3	1	6	— 5
10. «Ворскла»	3	0	4	8	— 14
11. «Олександрія»	2	2	4	5	— 12
12. ЛНЗ	2	1	5	8	— 12
13. «Оболонь»	1	3	4	4	— 10
14. «Верес»	1	2	4	6	— 10
15. «Зоря»	1	2	4	6	— 10
16. «Минай»	0	3	5	6	— 17

хов (Одеса). **Голи:** Смоляков, 68, Мустафаєв, 83 — Твердохліб, 38. На 45-й хвилині Гричук («Полісся») не реалізував пенальті (воротар).

«Ворскла» — «Кривбас», 1:4. Полтава. Стадіон імені Олексія Бутовського. **Рефері** — Олексій Деревинський (Хмельницький). **Голи:** Челядін, 18 — Задерака, 31, Кожушко, 36, 51, Дібанго, 82.

«Рух» — «Шахтар», 1:1. Львів. «Арена Львів». **Рефері** — Віталій Романов (Дніпро). **Голи:** Слюбик, 88 — Судаков, 17. **Вилучено** Ракицького, 21 («Шахтар»), пряма червона картка.

24 вересня. «Зоря» — «Дніпро-1», 0:1. Львів. «Україна». **Рефері** — Катерина Монзуль (Харків). **Гол:** Когут, 23.

«Металіст 1925» — «Колос», 0:0. Київська область. «Лівій Берег». **Рефері** — Михайло Рай-

да (Закарпатська область).

У турі відбулося досить цікавих подій. Сенсаційно «Шахтар» втратив очки у Львові. Динамівці — лідери чемпіонату за втраченими очками — поступово піднімаються в турнірній таблиці.

Одесити ще в першому таймі влаштували чотирибальний «шторм», забивши у ворота господарів чотири м'ячі. У другій половині команди обмінювалися голами. І все завершилося розгромом господарів.

Кажуть, що треба вчитися на чужих помилках, а не на власних. Либонь, варто було б тренерському штабу «Олександрії» ретельно переглянути і проаналізувати, як «моряки» у 4-му турі обіграли динамівців — 3:2.

«Динамо» в гостях дуже швидко відкрило рахунок. У центрі епізоду опинився Бражко. Він потужно пробив із дальньої відстані під ліву стійку. Після перерви керкашани зрівняли рахунок після реалізації пенальті, призначеного за досить суперечливих обставин. Ця ситуація, либонь, роззілила динамівців, які відповіли двома влученнями. Спершу Ярмоленко поціли в дальній кут. Потім Буяльський реалізував 11-метровий, призначений за те, що Муравський у карному майданчику підкамото зрівнав Дубінчука. Рахунок 1:3 тримався до завершення основного часу. А в доданий — спочатку Прядун у воротарському майданчику завершив

передачу з лівого флангу від Норенкова ударом головою. А потім Беніто виклав передачу на Волошина, котрий набігав на порожні ворота.

«Кривбас» переміг із великим рахунком і піднявся на другий рядок у турнірній таблиці. Дублем у поєдинку відзначився Кожушко.

Львів'яни на старті матчу з чемпіоном створили декілька небезпечних моментів, однак рахунок відкривали донеччани: Судаков точно пробив у кут воріт після передачі Криський. А невдовзі підопічні ван Леувена зашишилися в меншості — Ракицький отримав пряму червону картку. До слова, це п'яте віддалення «гірників» у чемпіонаті. По перерві команди створювали небезпечні моменти

але не реалізували жодного. Здавалося, що поєдинок завершиться мінімальною перевагою донеччан. Однак господарі на останніх хвилинах другого тайму сенсаційно встановили рівновагу. Слюбик з-за меж карного майданчика потужним ударом ефектно поціли в праву «дев'ятку».

У «Зорі» і «Дніпра-1» — нові наставники. Луганчан віднедавна очолює Валерій Кривенцов, а дніпрян — Юрій Максимов. Зрозуміло, що колективи тепер переживають особливий період змін. Тому ніхто не хотів поступатися. Долю поєдинку вирішив лише один влучний удар.

Піготував

Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

Над номером працювали: Сергій ДЕМСЬКИЙ, Сергій ВОЛОТКОВСЬКИЙ.

В.о. головного редактора Сергій ДЕМСЬКИЙ.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
► Рукописів не повертаємо.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
© Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного
друкованого видання — КВ № 1
від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка).
Передплатні індекси та передплатна ціна
на 2023 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 45 грн. на місяць
(5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 40 грн. на місяць
(3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 80 грн. на місяць
(5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф»,
04073 м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 90859
Видавець —
Державне підприємство
«Редакція газети «Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47,
вул. Петра Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідки — 503-68-73;
відділ реклами — 503-61-92;

E-mail: mail@golos.com.ua —
загальний
reklama1@golos.com.ua —
відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Сайт — www.golos.com.ua

